

Ontwerp voorpagina:

Arend Nijman

Le crétin, le fou, l'idiot appartiennent au bon Dieu, nous pouvons croire qu'Il les a voulus tels, que ces disgraciés lui rendent gloire à leur manière. Mais l'imbécile est votre oeuvre, une création de la société, ou du moins une déformation de l'homme si réussie qu'elle a l'apparence d'une création.

L'imbécile est d'abord un être d'habitude et de parti pris.

Un imbécile ne dispose d'aucun instrument mental lui permettant de rentrer en lui-même, il n'explore que la surface de son être.

Pour déchaîner la colère des imbéciles, il suffit de les mettre en contradiction avec eux-mêmes

L'imbécile attend de son conformisme exactement les mêmes services que rend au sceptique son doute systématique, l'un et l'autre font profession de ne s'étonner de rien pour s'épargner de s'indigner de quoi que soit.

L'attitude la plus inoffensive de l'imbécile en face de la douleur ou de la misère est celle de l'indifférence imbécile. Malheur à vous si la boîte sur le dos, il dirige ses mains maladroites, ses cruelles mains vers ces charnières du monde!

Bernanos.

Behalve de elders reeds genoemden werkten aan dit nummer mee:

Mw P. Hoving-Helling

Diana Winkel

Mw A. van Straaten

Mw A. Kreike-Willems

Dhr B. Olthoff

B. Olthoff

Mw J. Slimmers-Martin, key-operator

L. Verzuu, eindredactie.

BOLWERK nr 6

verschijnt 2 maart 1979.

Kopy gaarne binnen

vóór 26 februari.

P E R I O D I E K v/h P I U S - X L Y C E U M

RK SCHOLENGEMEENSCHAP

BOLWERK

VOOR VWO EN HAVO

jacob geelstraat 38
amsterdam slotervaart

CURSUSJAAR 1978 - 1979

26 JANUARI 1979 NR 5

rooms-katholiek, in de ban?

Het artikel van Menno Rientjes dat onder bovenstaande kop in het vorige nummer van Bolwerk geplaatst werd, leidde tot een drietal reacties van de kant van de ouders. Hieronder volgen die reacties met daarachter als afsluiting (althans in dit nummer) een weerwoord van Menno. Daarbij dient aangekend te worden dat Menno, toen hij zijn weerwoord schreef, slechts de beschikking had over de reacties van mw. A. Jansen-Wouters en dhr. C. de Jonge. De brief van mw. M. van Kuijk-Kuiper was toen nog niet binnen.

lv

Beste Menno,

Er is een zekere communicatie in woorden omdat jij en ik, beiden nederlands verstaan.

Om werkelijke communicatie te hebben moeten jij en ik, daar dringende behoefte aan hebben en tegelijkertijd het vermogen.

Iets zomaar meedelen, waarin jij je volgens mij niet in hebt verdiept, is uiterst moeilijk.

Weet je het is zo gemakkelijk de schuld van je eigen onzekerheid op anderen te schuiven. Mijn vader... mijn moeder... de leraar...

Ik zeg opzettelijk onzekerheid. Want dat is waaraan we allen lijden. De uiterlijke veranderingen, terweeg gebracht door oorlogen, omwentelingen, hervormingen, wetten, ideologieën, zijn er niet in geslaagd, de basis van de menselijke natuur, te veranderen. Wij zijn ieder van ons, verantwoordelijk voor elke oorlog door de agressiviteit in onze eigen levens, door onze zelfzucht, onze goden, onze vooroordelen, onze idealen die ons verdeeld houden.

De ouders zien dat maar al te goed.

Maar wat kunnen zij doen?

Wat kan jij en ik doen, om iets geheel nieuws te scheppen?

We stellen ons hiermee een heel ernstige vraag.

Kan er eigenlijk iets gedaan worden?

Kan iemand het ons vertellen!

En nu heb jij direct het antwoord klaar:

De katholiceit van de ouders; of wat jij daaronder verstaat; zal ons de weg wijzen:!

Beste Menno, men heeft het ons verteld, 2000 jaar lang al en het heeft ons niet verder gebracht.

Men vertelde ons dat alle wegen tot de waarheid leiden, de een heeft de weg als christen, de ander als hindoe of moslim- en allen ontmoeten zij elkander bij dezelfde poort; wat, als je het goed bekijkt, meer dan dwaas is.

De waarheid heeft geen weg, de waarheid, leeft!

Als je dat inziet dat de waarheid iets levends is, iets bewegends, dat in geen kerk of moskee verblijft, waarheen geen leraar, geen filosoof jou kan leiden, dan zal je ook zien, dat dat levends iets is, wat jij in feite bent- jouw woede, jouw vreugde, jouw eenzaamheid.

In het "Verstaan" van dit alles ligt de waarheid: als je weet, hoe je de dingen in je leven moet bekijken. En je kunt niet kijken door een ideologie, door een scherm van woorden, door hoop en vrees heen.

Je ziet dus dat je je op niemand kan verlaten.

Alleen jij bent er in jouw relatie met anderen in je omgeving. Als je dit realiseert, geeft het je een geweldige schok, je kan cynisch worden of onverschillig, maar het feit onder ogen zien, dat jij en niemand anders verantwoordelijk is voor jezelf, voor wat je denkt, voelt, hoe je handelt, hoe je met je vrienden omgaat, hoe je een leraar treitert..., verdwijnt alle zelfbeklag.

Gewoonlijk vinden we het prettig de schuld op anderen te schuiven, wat een vorm van zelfbeklag is.

Daarbij zal je dan ontdekken, dat het niet de gemakzucht van de ouders is die jou ergert, maar hun onzekerheid.

Het is moeilijk kinderen op de juiste manier op te voeden, omdat de opvoeding is opgebouwd rondom het idee, om zo gauw mogelijk, iets te worden.

De maatschappij verlangt zoveel artsen, zoveel technici, zoveel bouwvakkers enz.. en jullie worden voortgeschoven door de molen, die maatschappij heet.

Omdat weinigen onder ons geleerd hebben lief te hebben, te kijken en te luisteren, passen we ons aan in een patroon, dogma- en een code van moraliteit.

Een verstandige ouder wilt juist de geest van het kind niet in een toestand van bepaaldheid brengen.

Het kind echter, wenst zich aan te passen-, want het is amusant precies te zijn, als de rest.

Maar als je alleen onder invloed handelt, ben je verloren. Dan word je een naloper, een automaat.

Maar indien je ontdekt-, de school en de ouders kunnen daarbij helpen, zonder te vergelijken, zonder oordelen, zonder het gevoel hoe het moet worden, als je ont-

dekt, wat waar of onwaar is, dan ben je buiten bereik van elke invloed.

Dan ben je geen jongen met een etiket, dan ben je vrij- en een vrije geest is een religieuze geest.

Want als onze geest vrij is, gevoelig, levend, bewust, intens, kunnen we elk probleem aanpakken.

Dat is het enige wat we ons moeten vragen; begrijpen we ons zelf? Maar dat vragen we niet, nooit!

We willen dat alles ons verteld wordt-, omdat we het resultaat zijn, van jaren ge-
noegzaamheid.

Het is heel belangrijk dit te begrijpen.

M. van Kuijk-Kuiper

Hoewel ik bijna alle artikelen in Bolwerk de moeite van het lezen waard vind heb ik het betoog van Menno Rientjes in nr. 4 onder de kop "rooms-katholiek in de ban?" met bijzonder veel aandacht gelezen. Als ouder voel ik mij nl. zeer aangesproken door de opmerkingen van deze leerling die moedig genoeg is een zo netelig onderwerp als de godsdienstlessen ter sprake te brengen. In het begin van zijn artikel meent Menno R. dat de godsdienstlessen op school gegeven worden "in opdracht van onze ouders met de bedoeling hun kinderen een rooms-katholieke levenshouding bij te brengen".

Wat nu precies te verstaan onder een r.k. levenshouding? Ik denk, dat dit door ouders heel verschillend vertaald zal worden en het "bijbrengen" van zo'n houding kan toch moeilijk pas beginnen bij het betreden van de middelbare of welke school dan ook. Mijn dochter is leerlinge van Pius X geworden omdat zijzelf dat graag wilde en omdat ik deze school uit eerdere ervaringen om verschillende redenen kan waarderen, maar zeker niet specifiek om de godsdienstlessen.

Dat meer dan 90% van de ouders er geen benul van heeft wat hun kind tijdens die lessen te horen krijgt lijkt me nogal boud beweerd. Van mijn dochter (leerlinge 2e klas) weet ik dat zij over Oude Vertalingen van het Oude Testament hoort en dat zij enig Hebreeuws gaat leren. Deze onderwerpen kunnen op zich wel interessant zijn maar wat het met godsdienst te maken heeft ontgaat mij. Is het niet meer verwant aan cultuurgeschiedenis en letterkunde?

Dat ouders geen invloed hebben op de inhoud van de godsdienstlessen lijkt mij nogal logisch. Hebben zij dat op andere vakken inhoudelijk of anderzins wel? Of is godsdienst soms iets totaal anders? Hierop zou ik volmondig "ja" willen zeggen.

Naar mijn gevoel zouden er helemaal geen godsdienstlessen op school gegeven moeten worden, maar zou er de mogelijkheid moeten zijn (in alle vrijblijvendheid) gewoon met elkaar te praten over god, geloven, leven en doodgaan, dus over jezelf. Ik weet zeker, dat veel jongeren daar grote behoefte aan hebben, al begrijp ik dat dit niet zo één-twee-drie te realiseren is. Ik ben er echter wel van overtuigd, dat alleen bij een heel andere, persoonlijke benadering de weinig benijdenswaardige positie van godsdienstleraren op veel scholen verlicht zou kunnen worden, maar zeker ook dat de leerlingen niet langer gedwongen worden tot een in wezen ongewilde protesthouding tijdens bedoelde lessen. Menno R. spreekt over passiviteit speciaal tijdens dat ene uurtje; ik zou er de begrippen opstandigheid en moedeloosheid aan toe willen voegen.

Veel van mijn ideeën op dit gebied vond ik terug in het boek van Jan Nieuwenhuis "Volgend jaar misschien; Geloven tussen twaalf en zeventien jaar", uitgave Ambo en wel in het tweede deel, hfdst. 2. Dit voortreffelijke en unieke boek, ongetwijfeld bekend bij godsdienstdocenten, zou ik graag iedereen aanbevelen. Het aanvullende werk "Tussen twaalf en zeventien; Berichten van jonge gelovigen" is speciaal gericht op jonge mensen.

Tensloote nog dit: sinds lang heeft het vreemde verschijnsel "lessen in godsdienst" mij geïntrigeerd, wellicht sinds mijn eigen schooltijd in de dertiger jaren, want toen al moeten die lessen problematisch zijn geweest. Waarom anders de speciale aanwezigheid van de klasse-onderwijzeres om de godsdienstleraar (destijds Meneer Pastoor of de Kapelaan) tegen pesterijtjes van leerlingen te beschermen? Van harte hoop ik dan ook dat er eindelijk iets heel anders en waarachtigs van de grond zal komen. Ik ben Menno R. dan ook dankbaar voor zijn verhaal, waardoor ik ertoe kwam deze mij al lang kwellende gedachten op papier te zetten. Ik zal maar aannemen, dat hij de straffe beschuldigingen aan ouders, resulterend in uitdrukkingen als: stupiditeit, onbeschaamd, ondoordachtzaam en gemakzuchtig, slechts gebruikt heeft om deze mensen tot reacties te prikkelen. Hopelijk is hem dit bij meerderen gelukt!

P.S.: Inmiddels bereikte mij de uitnodiging van de Oudervereniging inzake geloofsopvoeding. Van harte hoop ik, dat dit zal leiden tot c o m m u n i c a t i e tussen ouders en docenten.

A. Jansen-Wouters.

Beste Menno

Je vraagt (zie) antwoord van ouders, die je overigens deels ondoordacht, deels stupide noemt en je noemt het werk afschuiven op staf en docenten zelfs onbeschaamd!! Als er sprake is van ondoordachte, onbeschaamde stupiditeit vind ik dit duidelijk gedemonstreerd in jouw artikel, die als onvolwassen volwassene (want dat ben je toch) vraagt, nae eist, om ingrijpen van ouders alsof we vóór de oorlog leven.

Moeten de ouders die niet bij de lessen aanwezig zijn de integriteit van staf en docenten aanvechten, terwijl jullie in de klassen schijnbaar niet tot communicatie in staat zijn. Of bedoelt Menno dat de godsdienstleraar moet preken inplaats van spreken, de leerling moet luisteren naar het eeuwig onveranderlijke inplaats van praten met elkaar en zo proberen te komen tot de waarheid? Overigens zijn de leraren soms niet bevoegd. Bovendien wat betekent inspraak in feite van ouders? 'n beschamend voorbeeld?: Het Pastoraal Concilie: meepraten? nee verboden. Het Landelijk Pastoraal overleg, wéér om te proberen samen kerk te zijn. Herinner je je soms de reportage daarover met de sterk bewogen vrouw die het niet meer zag zitten en de onbewogen gezichten van sommige Prelaten.

Het geloof zelf is in de loop der eeuwen steeds anders gewaardeerd ook binnen de Katholieke Kerk zoals: het Pauschap, het celibaat, de drie-eenheid en de visie op de bijbel. Neem de moeite en verdiep je er eens in, want ik neem aan dat je met wat meer geestelijke bagage dit artikel nooit geschreven zou hebben.

Of is de achterliggende gedachte van je wegwerp artikel de van overlevering gehoorde: zekerheid van vroeger, de gehoorzaamheid, de eenheid, de Pastoor, het biechten, de soutane, de wierook, het Triomphalisme en niet te vergeten de combinatie armoede St, Vincenti-

usvereniging (berusten werd er gepreekt), de Charitas, R.K.S.P. (K.V.P.).

Gelukkig voor enkelen zijn er nog wat fossiele resten van een en ander over gebleven. Zoals Gijssen (anders geaarden verketteren), Luns (wapengekletter) en van Agt (Ethisch Reveil).

Maar het grootste gebod, wat boven alles staat, spreekt niet over verketteren, wapengekletter of Ethisch Reveil, maar gewoon over de Liefde. En ook het vierde gebod zegt de katholieke geloof ik ook nog wel iets of hij of zij zich al of niet "Rooms" voelt.

Of de school 'n Katholieke signatuur hoort te behouden of misschien zelfs te krijgen dat hangt niet af van 'n artikel van 'n zekere Menno Rientjes die zijn banvloeken door de Tempel slingert, maar dat zal worden beslist door al of niet Christelijk denken of beter nog Zindelijk denken.

C. de Jonge.

in antwoord

Naar aanleiding van mijn laatste artikel in Bolwerk nr. 4 kreeg ik van dhr. Verzuu twee ingezonden brieven doorgespeeld, één van dhr. de Jonge en één van mevr. Jansen. De volgende gedachten spelen nu door mijn hoofd: was mijn artikel niet een beetje te grof, niet duidelijk genoeg? In ieder geval is het duidelijk dat het door velen verkeerd, d.w.z. niet op de door mij bedoelde wijze, geïnterpreteerd is. Ik denk daarbij in het bijzonder aan dhr. de Jonge; mevr. Jansen scheen meer van het door mij bedoelde verzoek te begrijpen. In het kort zet ik een en ander dan nog eens uiteen, misschien met een ietwat meer didaktische structuur.

Kinderen op onze school zitten op een rooms-katholieke school, dat houdt in dat zij in de rooms-katholieke geloofsovertuiging onderricht worden en die onderrichting gebeurt in een uur in de week in de zogenaamde godsdienstlessen. Wie bepaalt nu de vorm, de inhoud of de strekking van de godsdienstlessen? Niet een examencommissie in Den Haag, zoals dat bij vakken als Engels en Wiskunde gebeurt. Neen, de ouders, die zelf voor het bijzondere onderwijs van hun kinderen hebben gekozen, zullen zelf de inhoud van die extra, bijzondere les moeten verzorgen. Klare taal tot zover.

Wat gebeurt er nu echter op onze school of liever gezegd, wat is er op de rooms-katholieke scholen gebeurd sinds ze het recht hadden te bestaan? De inhoud van de bijzondere lessen wordt niet bepaald door ouders, die dat in principe toch wel zouden moeten doen; per slot van rekening bepalen zij dat hun kind een bijzondere opvoeding moet krijgen en dus zullen zij dan ook degene zijn die de aard van die bijzondere opvoeding moeten bepalen. Zijn zij immers niet in de eerste plaats verantwoordelijk voor de strekking van de opvoeding van hun eigen kinderen?

Neen, de pastoor, zo zei mevr. Jansen, gaf de godsdienstlessen en inspraak van de ouders was ongehoord. Doch, na de tweede wereld oorlog verviel voor velen de zekerheid van het rooms-katholicisme en het godsdienstonderricht kwam op losse schroeven te staan. Meneer pastoor verdween en met zijn verdwijning verviel ook het grondeloze vertrouwen van ouders in de juistheid van de godsdienstlessen. Maar in plaats van een zoeken naar een nieuwe en waarschijnlijk waarachtigere inhoud van de uitleg van de levensbeschouwing behielden de ouders hun passieve houding; als was het nog steeds alleen meneer pastoor die wist wat goed was voor de jonge mens.

Maar goed, meneer pastoor was er niet meer en de lessen moesten

toch gegeven worden. Er waren geen vastgestelde normen en daar er niemand was die zich ergens mee bemoeide bleven de mensen die die lessen waar moesten maken met de resten zitten van wat eens een bolwerk was voor de rooms-katholieke kerk. Er werden mensen aangesproken die over godsdienst hadden nagedacht en die dien ten gevolge deskundig geacht werden godsdienstlessen te doceren. En to en hen gevraagd werd een lesprogramma op te stellen deden zij dat; tastend in het duister, want wat was een goede weg? Het gevolg was dat er een lesprogramma ontstond dat volslagen afwijkend was van dat wat ouders die hun kinderen op school deden vroeger zelf gehad hadden.

Daaruit volgt dan weer, om mijn redenering af te ronden, dat, volgens mij althans, vele ouders weinig of niets weten, laat staan begrijpen, van de inhoud van de godsdienstlessen en of het verband ervan met wat zij vroeger zelf geleerd hebben kunnen zien. En dat ouders dan toch hun kinderen onderricht laten geven in een dergelijk, hunzelf onbekend, levensbeschouwend vak; dat is het wat mij zo vreemd voorkomt, en dat is het waarover mijn vorige artikel ging.

Dan zou ik nu dhr. de Jonge het volgende willen antwoorden:

Ten eerste eis ik niet om een ingrijpen van ouders, ik eis alleen een bezinning van hun over datgene waarmee ze bezig zijn. Een bezinning over hun godsdienst, hun kerk, de godsdienstlessen en hun kind in relatie tot deze grootheden. Noch eis ik een preken van docenten, maar ik verlang ook niet langer uitspraken en gedachtes van ouders over dit onderwerp; meestal vertonen hun denkbeelden alle discongruenties die maar denkbaar zijn met de feiten en filosofieën die in de godsdienstlessen ten gehore gebracht worden.

Verder geloof ik dat U denkt dat ik de zaak terug wil draaien; Uw opmerkingen over de zekerheid van vroeger ed. doen mij dat tenminste vermoeden. Dat is echter absoluut het laatste wat ik wil. Neen, ik wil een constante vooruitgang, ik wens aanpassingen waar die nodig zijn (en op dit moment is dat op een boel plaatsen). Als een van de belangrijkste aanpassingen zie ik een bewustwording van ouders over waar ze nu eigenlijk mee bezig zijn. Is de methode verantwoord, het resultaat verwacht, de filosofie nog wel van toepassing?

Tenslotte ben ik het volledig met U eens dat een katholieke signatuur niet van een artikel van mij afhangt en ik beseft dat dat waarde oordeel eigenlijk niet in mijn betoog paste.

Tegen mevr. Jansen kan ik dan alleen nog maar zeggen dat ik mij volledig aansluit met de laatste zin uit haar naschrift.

Menno Rientjes.

SHOCKING!

Alle Jezus zeg, de situatie is nog prekiës hetzelfde als dertig jaar geleden. Er is helemaal niets veranderd. Jarenlang zit ik me uit de naad te schrijven en de enige reaksies die ik krijg komen van een konrektor en van een stel mede-leerlingen. Nu komt Menno, deze jongen schrijft één keer een krities stuk, en er wordt meteen op gereageerd. Nee mensen, dit gaat mijn egosentriese zieltje toch echt te ver. En dan de motieven. Waarom werd er gereageerd op Men-

no? Omdat het stuk iets met godsdienst te maken had. Nogmaals alle-
jezus. Begrijpt dan niemand hoe frustrerend dat werkt voor mij?
Boekdelen heb ik volgeschreven met maatschappijkritiek. Reaksies?
Niks, geen. Maar o la la als we aan het katholieke geloof komen,
lieve heer, sta ons dan bij. Door de duivel bezeten ben je dan of
zoiets. En met sex is het g.v.d. prekiës hetzelfde. Laten we daar-
over vooral ons mond houden.

Voor eeuwig zal mijn ziel branden in het hellevuur. Nou, dat doet
hij dan maar, maar ik laat me niet door een of andere ouwe bok in
Rome vertellen wat ik niet of wel mag doen. Jezus heeft overigens
nooit gezegd dat sex taboe is. Dat zijn allemaal overblijfselen
van het viktorianaanse tijdperk. Van mij mag iedereen denken wat hij
wil, maar ik wil niet het slachtoffer worden van de diktatuur van
het CDA. Alles mag, als het maar in naam van God is. Wat zeiden ze
ook alweer in de v.s.: "With God on our side", want hij gaf ons de
napalm. Laat maar rustig bij de benoeming van een nieuwe paus de
bisschoppen uit Z.Amerika komen. Want ze hebben o zo'n vroom smoel-
werk. Overigens wel mooi hè zo'n t.v.-uitzending vanuit het vati-
kaan, één van de rijkste landen ter wereld. Onrecht weet u wel!
Maar probeer niet er wat aan te doen, want dan ben je door de dui-
vel bezeten. Het wordt voor mij onderhand wel levensgevaarlijk:
straks staat er een duiveluitbanner voor m'n deur. Maar ik ben
kwaad en het gaat lekker, dus ga ik nog maar even door. Waarom rea-
geert er g.v.d. (gut wat erg) nooit eens iemand op een maatschap-
pijkrities stuk, maar moet ik wel dat gezeik en geouwehoer aanho-
ren van mensen die hun wijsheid van iemand anders gehoord hebben,
ermee zijn opgegroeid, en niets anders meer kunnen (be-)denken. O-
ver eigen wil gesproken!

Lieve mensen, luister nu toch eens, de bijbel is grotendeels symbo-
lies en voor de rest van toepassing op een maatschappij van twee-
duizend jaar geleden. Natuurlijk, de hoofdzaken zijn nog goed: het
streven naar een puur socialistiese maatschappij.

Maar het is toch ook wel godgeklaagd dat op de futiliteiten uit
dat boek de meeste nadruk wordt gelegd. En dan dat achternalopen
van besluiten die in de loop der eeuwen genomen zijn. Waarom mag
een priester in godsnaam niet trouwen? Wat is er verkeerd aan de
pil? Wat maakt het uit of je wel of niet naar de kerk gaat? Waarom
mag ik geen mohammedaan, boeddhist of weet ik veel wat zijn? Wat
maakt het katholieke geloof beter dan de leer van het marxisme,
het bakoenisme, het bananisme enz? Niets toch zeker, waarom dan
toch die gebetenheid op alles wat met godsdienst te maken heeft,
en de rest maar laten waaien. Lieve mensen, reageer eens een keer
op een gezonde manier. Maar ik word nu te lief. Als laatste nog e-
ven iets schokkends:

God zocht werk voor rijke dames en meneren
daarom leerde hij hen

Hans Lasschuit

P.S. Als ik nu nog geen reaksies krijg.

TRANQUILLIZING!

Waarde Hans,

Even een paar aantekeningen:

1. Waarom die opwinding? Dat hoeft toch niet? Je verdiept je toch
in de mechanismen die werkzaam zijn in de samenleving? Welnu,
dan had je het toch kunnen weten? 't Is toch helemaal niet verwon-

derlijk dat niemand reageert op dat maatschappij-kritisch ge-oha van jou? We hebben het toch goed, vreselijk goed? We zijn toch rijk, stinkend rijk? Het loopt toch allemaal lekker, hartstikke lekker? Of niet soms? Nou dan. Wil je dan dat we daar kritiek op gaan hebben? Dan gooien we toch onze eigen ruiten in? Laat ons toch met rust!

Maar het gaat niet alleen om ons - zeg je?

Hoe weet je dat? Waar haal je die wijsheid vandaan? Toch niet uit dat stomme boek van tweeduizend jaar geleden? Of ben je je licht op gaan steken bij de maffe Marx?

Wist je overigens dat Amos - heel goed ja, een profeet! - rond 750 voor chr. door de hoogerwaarde bedrijfsleider van de godsdienstbusiness in Israël, het land uitgeknikkerd werd omdat de idioot het bestond te zeggen dat het in godsdienst niet om erediensdienst en dat soort zaken ging maar om recht, alleen en uitsluitend om recht?

"Ik haat, ik veracht uw feesten, en kan uw samenkomsten niet luchten"

zei de gek,

"Maar laat het recht stromen als water en gerechtigheid als een immer vloeiende beek".

2. Lees Kierkegaard eens, de grote 'Entlarver' van de christelijke huichelarij. Daar zul je van opknappen. Niemand heeft de hypocriete vunzigheid van veel christendom scherper doorzien dan hij. En met een ongelofelijk puntig pennetje prikt hij het ene godsdienstballonnetje na het andere kapot.

Het gaat in het christendom om navolging. Meent hij. Maar ja, dat is nogal moeilijk, dat kost nogal wat en daarom hebben we er wat op gevonden. In plaats van Christus na te volgen gaan we hem vereeren, aanbidden, geloven dat hij dit is, zeggen dat hij zo is enz. enz. Zie je, dat is makkelijker, dan zijn we van dat navolg-gelazer af, kunnen we alles bij het oude laten en onszelf toch wijsmaken dat we echte christenen zijn. Snap je?

3. Dat je de 'heilige vader' een 'ouwe bok' noemt is niet zo verstandig. Daarmee stoot je mensen voor het hoofd. Die luisteren dan niet meer naar je, ook al heb je nog zulke zinnige dingen te zeggen.

4. Je hoeft je door niemand, ook door de paus niet, te laten vertellen wat je wel dan niet mag doen. Althans niet in die zin dat iemand anders voor jou uitmaakt wat al dan niet mag. Je hebt een eigen verantwoordelijkheid die niemand je kan ontnemen. Sinds Neurenberg zou dat - dacht ik - toch duidelijk moeten zijn. Wel is het verstandig als je met een probleem zit ook de visies van anderen - of dat nu de paus is of Lin Piao - in je overwegingen te betrekken.

Lees verder ook eens wat mw. M. van Kuijk in dit nummer schrijft.

5. De bijbel (ik kan het woord vanwege de walgelijke manier waarop E.O.-achtigen ermee omspringen nauwelijks meer over mijn lippen krijgen) is evenmin 'grotendeels symbolies' als de meeste koeien grotendeels paars zijn. Die kreet, waarde Hans - je ziet hier word ik even vals - slaat als een tang op een varken. Evenals in de hedendaagse literatuur zijn er in de oude literatuur van het joodse volk vele genres te onderscheiden. Genres, die wij ook nog kennen en genres die inmiddels verdwenen zijn. Vooral met die laatste is het oppassen geblazen. Zonder goede toelichting (wetenschappelijk verantwoord dus - waarom mag dat niet?) lees je die gauw verkeerd.

Welnu, in die bijbel, die bundel ongeëvenaarde geschriften, dat basisboek van onze beschaving, vindplaats van grote cultuurscheppende gedachten, zijn naast zeer tijdgebonden en volstrekt achterhaalde ideeën - uiteraard, het blijft mensenwerk - nog steeds geweldige visies te vinden, visies die, mits men zich erdoor laat bezielen, het aanschijn van de aarde aanzienlijk zouden kunnen veranderen. Maar dan moet je je er natuurlijk wel in verdiepen.

Wist je overigens - natuurlijk ik weet het, het is maar een extern argument - dat Brecht (om eens in jouw straatje te blijven) toen hem gevraagd werd wat zijn meest geliefde auteur was antwoordde: "Sie werden lachen, die Bibel"? Maar ja, dat was dan ook geen burger, en zeker geen katholieke.

Tussenhaakjes: dat ontzettend domme geklets over de bijbel, zoals je dat op praktisch alle van-huis-uit-roomse scholen tegenkomt, is symptomatisch voor het geestloze karakter van het onderwijs in het algemeen.

6. Wat die bisschoppen uit Z.-Amerika betreft: zou je zo vriendelijk willen zijn deze heren niet allemaal over dezelfde kam te scheren? Zeker, je hebt gelijk, er zijn een aantal gewijde criminelen onder, een aantal fascistisch-wit-god-on-their-side. Dat is helaas zo. Maar er zijn ook zeer moedige, grote mannen onder die er met hun leven als inzet voor vechten dat er recht geschiedt in het sociale, politieke, economische en culturele vlak. Lees de documenten van de bisschoppenconferentie van Medellín er maar eens op na.

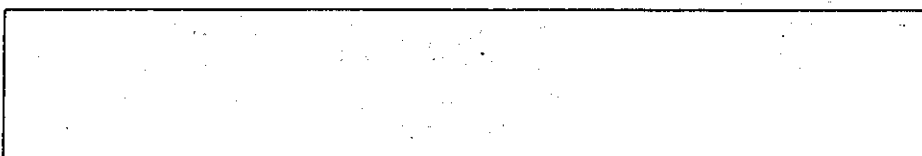
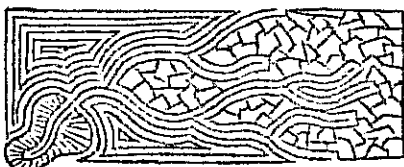
7. Je mag best mohammedaan, boeddhist of weet jij veel worden als je meent dat te moeten doen, want zelfs de RK kerk erkent het recht op godsdienstvrijheid. In de 'Declaratio de Libertate Religiosa', een document van Vaticanum II staat namelijk het volgende - luister je even? : "Deze Vatikaanse Synode verklaart dat de menselijke persoon recht heeft op godsdienstvrijheid. Deze vrijheid bestaat hierin dat alle mensen vrij moeten zijn van dwang, of die nu door enkelingen, door sociale groepen, of door enige menselijke macht wordt uitgeoefend, en wel zo, dat in godsdienstige aangelegenheden niemand gedwongen wordt te handelen tegen zijn geweten, noch belemmerd om, binnen passende grenzen, privé of publiek, alleen of samen met anderen, volgens zijn geweten te handelen!"

8. 't Is dat ik je ken, anders zou ik uit dit verhaal van jou begrepen hebben dat je er alleen op uit was om te shocken. Shocken om het shocken, l'art pour l'art.

Ik weet echter - en ik heb daar de grootst mogelijke achting voor - dat je je metterdaad en op vele wijzen inzet voor het scheppen van een betere samenleving. Dat is de reden waarom ik je verhaal van enige, soms wat kribbige aantekeningen heb voorzien.

Ja, en wat dat laatste woordje van je verhaal betreft, dat moeilijke woord voor 'zichzelf bevredigen', dat heb ik maar weggelaten. Daar krijg je alleen maar gedonder mee, en wel dat soort gedonder waar je niets mee opschiet. Want mensen die zich over dat soort zaken opwinden, winden zich alleen maar over dat soort zaken op. Daar kom je niet verder mee. En dat wil je toch? Nou dan.

L. Verzuu.

P R O B L E M E N R O N D P R O E F W E R K E N

Ruim drie jaren geleden heb ik in dit blad een ingezonden brief beantwoord van de toenmalige klas 2D die protesteerde tegen de toen vastgestelde proefwerkperiode, waarin op verschillende uren van de dag door klassen proefwerken moesten worden gemaakt, terwijl daarvoor en daarna de lessen doorgang vonden. Voordien was het gewoonte, en die traditie is daarna weer hersteld, dat tijdens proefwerkperiodes geen lessen werden gegeven; de leerlingen maakten twee, soms één proefwerk per dag en gingen daarna naar huis om zich op de volgende dag(en) voor te bereiden.

In juni vorig jaar, dus vóór de grote vakantie, heeft de staf de jaaragenda voor dit schooljaar opgesteld en daarna voorgelegd aan de docentenraad. Bij die opstelling werden we met een nieuw probleem geconfronteerd, het feit dat de eindexamens zo vroeg moesten beginnen dat ook de herkansingen vóór de grote vakantie zouden kunnen worden afgewerkt. Dat betekende dat het laatste schoolonderzoek voor de eindexamenklassen reeds half maart zou moeten beginnen, dat wil zeggen een maand eerder dan in voorgaande jaren. Dat laatste schoolonderzoek verstoort het normale lespatroon voor de niet-examenklassen in hoge mate, omdat de eindexamenkandidaten in zeer veel vakken mondelinge tentamens moeten doen, waardoor de betrokken docenten en hun "bijzittende" collega's hun lessen in de andere klassen niet kunnen geven. Deze verstoring in maart is onontkoombaar; de niet-examenklassen krijgen dan een enigszins verkort proefwerkrooster zonder lessen.

Eind februari is twee-derde deel van het schooljaar voorbij en dan dient dus het tweede rapport te verschijnen. Aan rapporten gaan docentenvergaderingen vooraf, meer dan een week lang, van vroeg in de middag tot in de vooravond; de klassen hebben dan een verkort lesrooster. De staf berekende dat er tussen het einde van het eerste schoolonderzoek, met een beperkte verstoring van de lessen, en het begin van de rapportvergaderingen 21 lesdagen waren, waarin de proefwerken voor het tweede rapport zouden moeten worden vastgesteld. In de hoogste niet-examenklassen moeten voor 15 vakken proefwerken worden vastgesteld; een periode met twee proefwerken per dag vraagt dus 8 dagen, waarin geen lessen gegeven kunnen worden. Indien de verstoring in maart niet was opgetreden (zie vorige alinea), dan zou dat geen enkel probleem hebben opgeleverd. In deze situatie echter meende de staf, en die mening bestaat ook nu nog, dat een volledig stopzetten van de lessen in de weken voor de rapportvergaderingen niet goed was. Daarom werd, na overleg met de docentenraad, besloten een regeling te maken waarin op het eerste uur van de dag een proefwerk zou worden vastgesteld, waarna de volgende lessen normaal doorgaan zouden vinden. Daarbij werd de week vóór het begin van deze periode als proefwerkvrije week in de jaaragenda opgenomen; bovendien werd aan de docenten gevraagd tijdens de periode het huiswerk voor de "niet-proefwerkvakken" van iedere dag te beperken en/of de gelegenheid te bieden een stuk van dat werk tijdens een deel van de les te maken/leren. Op deze manier zou, naar het oordeel van de staf, de voortgang van het onderwijs de minste schade lijden, terwijl ook de belangen van de leerlingen voldoende zouden zijn beschermd.

Ik realiseer mij heel goed dat deze regeling ook bezwaren heeft (de man of vrouw die de "ideale" proefwerkregeling ontwerpt, moet nog geboren worden, denk ik), maar de problemen rond de huidige regeling afwegend tegen die van een traditionele proefwerkperiode op dit moment in het schooljaar, heeft de staf na lang beraad voor de nu geldende oplossing gekozen. De staf is graag bereid ieder ander voorstel dat mogelijk een betere oplossing biedt, in serieuze overweging te nemen voor de toekomst. Dit probleem is volgend jaar niet voorbij, de vervroegde eindexamens blijven.

M. Siewe, rector.

een gedachte

Als mijn ogen eens konden kijken
en iets anders dan die duisternis zagen
zou het dan nog op mijn wereldje lijken?

Terwijl jij vertelt over al dat mooie groen
maar niet over al die haat en nijd,
denk ik: "doe je dit om mij een plezier te doen?"

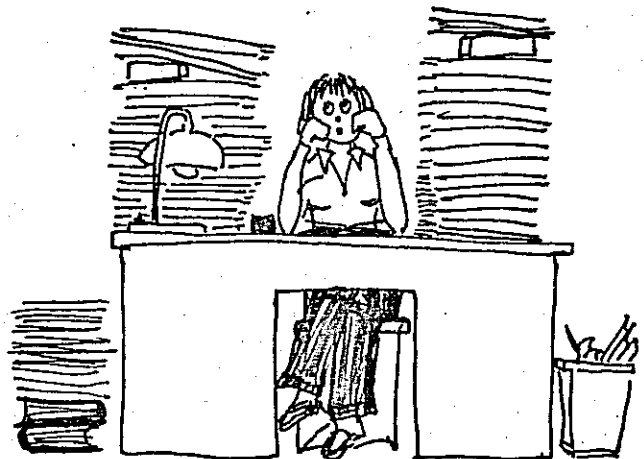
Waarom laat je mij aan die wereld ontwijken
en zeg je niet al die harde feiten
of doe je het omdat ik er toch niet naar kan kijken?

Waarom zeg je niets over al dat geweld,
de energieproblemen,
en over de derde wereld die door honger wordt geveld.

Maar als je met me praat gaat het erop lijken
dat je samen met mij in een andere wereld wil blijven
daar, waar je niet naar al die dingen hoeft te kijken.

Marjan Harte 3h

Dixitque Paula una
ad alteram Paulam
oftewel
van Paula
tot Paula

Veel Succes Paula!

GEDICHT

Je probeert te rijmen
door woorden aan elkaar te lijmen
dan verlies je de kluts
en vindt iedereen het gepruts

Horatius

ZELFMOORDPOGING

De man zag het niet meer zitten
en ging een uurtje pitten
De man wilde zich gaan ophangen
maar besloot eerst nog wat vis te vangen
De man had er genoeg van
en nam een slok uit de melkkan
De man reisde naar een ander land
en daar maakte hij zich van kant

Phytagoras

D E L A P O E S I E B U D D I N G H I E N N E

Om maar meteen met de door en door bekende deur te huis te vallen: Ondanks overweldigend succes (tientallen mondelinge adhe- siebetuigingen en één dreigbrief) is deze tweede aflevering van Dee El Pee Bee meteen ook de allerlaatste. Hosanna, hoor ik nu welreeds onze neerlandici en de heer Olthoff door de gangen schal- len. Doch niet te vroeg gejuicht; In samenwerking met de al even- zeer beruchte Johnnie Lasschuit (heb ik het tóch weer verkeerd ge- schreven, sorry) zal ik iets soortgelijks zijn licht laten schij- nen door uw cultuurarme schoolbestaan. Uw opluchting was dus voor- barig.

Opluchting.

Het was zomer - erg heet
En de auto die nog reed
Dacht: dit is idioot
En dook in de koele sloot

Iedereen nog wakker? Nog niemand vanwege zijn ergernis achter het behang gekropen? Dan gaan we weer verder.

Mijn excuses ove rigens voor het misschrijven van de naam van onze heilige dichter Buddingh'; je schrijft Buddingh' namelijk als Buddingh' en niet als Buddingh. Besnopen?

Kunnen jullie even wachten? Ja? Ik heb namelijk dorst; ik denk dat ik maar eens een fles soldaat ga maken. Of liever twéé.

De soldaat
In de trein dacht:
Was ze te laat
Of was ze er niet
Omdat ze iets in Peter ziet?

En een serieuze:

De soldaat
Stond op wacht
Als een nachtelijke klacht
Waarom lach je om je medemens?

En dit moet dan maar weer het einde zijn van dit sublieme ar- tikel vol onbegrepen doch talentenrijk proza en dichtwerk. Tot ziens in de volgende Bolwerk, die over een maand of wat uitkomt. Of misschien wel over zes weken; het maakt allemaal niets uit, want zes weken kunnen korter lijken dan één maand;

Tenslotte is alles

Relatief

Soms is vaak altijd
Maar zelden is nooit immer
Wat is vol-ledig
En is juist nou juist onjuist
Of zit ik nu goed fout?

Danny Edwards 5AB

KAMERAAD-LEERLINGEN!

Heeft U zich óók afgevraagd en -gefluisterd waarom de Schrijvers dezes artikels zulke bruinverbrande aangezichten aan de dag leggen in dit toch nog zo prille jaar? Welnu, Zij hebben een reis gemaakt naar - en ook een beetje door - Rusland.

In de vroege ochtend van vrijdag 29 december begaven Wij ons op weg naar Schiphol, alwaar Wij ons om half tien in de gereedstaande DC-8 inscheepten. Na een vier uur durende tocht (mist!) belandden Wij het vliegveld Wnoekowo, negen kilometer buiten Moskou. Uitschecken, taxi, hotel, ervaren reizigers herkennen zich hierin.

Na onze kamer grondig op microfoons doorzocht te hebben (een gewaarschuwd kapitalist telt voor twéé) gawe Wij ons over aan het bespreken van onze plannen. Wij wilden natuurlijk het Kremlin en de Basilius-kathedraal met een bezoek vereren en verder wilden we ook naar het Tretjakov-, het Tolstoj-, en het Poesjkinmuseum. Ook de samenstroming van Moskwa en Oka (een waarlijk zéér schone plek) was in onze plannen opgenomen.

Verder deden We niets die dag, behalve ons over te geven aan een uitstekende maaltijd. Voor de gastronomen: goulash, ragout, dandelion omelette, beetroot mousse piquant & prunes Stroganoff (het menu was Engelstalig).

De volgende dag probeerden Wij onze eerste contacten te leggen. Na vruchteloze pogingen dat te doen in café's raakten Wij in het Dzerzjinskij-park in gesprek met Yuri Glazonow, een sympathieke Moscoviet van achttien jaar. Hij bleek van goede muziek te houden (Stravinsky, Abba en James Last). Hij liet ons nog wat bezienswaardigheden zien en introduceerde ons 's avonds bij zijn vrienden (♂ en ♀).

Wij ondervonden dat het vrijwel onmogelijk was een politieke boom op te zetten. De angst voor spionnen was blijkbaar te diep geworteld.

Zoals de misschien niet lethargische maar intelligente leerling-lezer al opmerkt: ongelijk het gros der toeristen hebben Wij ons proberen in te leven in de Russische samenleving. Wij kunnen stellen dat dit faliekant mislukt is. De jongelieden op wie Wij stuitten klaptten dicht door een IJzeren Gordijn van wantrouwen of probeerden ons onze spijkerbroeken af te troggelen met vooroorlogse roebels. Hasj, panties en Haagse hopjes waren bij ons ook niet verkrijgbaar.

Onze cassettes met hardrock-muziek en Neil Young hebben we geschonken aan onze gids Yuri, ten einde hem ook es wat ándere muziek te laten horen. Daar zal inmiddels wel Neil Diamond overheen gespoeld zijn, want hij, Abba en Steeleye Span zijn zeer populair in Moskou. Andere Engelstalige muziek is verboden.

Ondanks dat wij slechts een korte vakantie geboekt hadden (één van ons moest toch íéts aan zijn School Onderzoek doen!!) hebben We toch nog een gezellig Nieuwjaar gevierd, namelijk bij de ouders van Yuri thuis. Er wordt op zulke feesten uitzinnig gevreten en gezopen. Toen We de volgende ochtend tamelijk laveloos weggingen prevelde de oude baboesjka (= oma) de zegen van de heilige Vladimir over ons uit. We zijn dan ook veilig thuis gekomen.

De dagen na Nieuwjaar werden gekenmerkt door een temperatuur van 47°, maar dan wel onder nul. We waren dus toch wel blij dat We de vijfde januari terugkeerden in Nederland, al merkten We dat het

hier niet veel minder koud was. Vandaar dat Wij onmiddellijk bij de open haard doken, in de ouwe vertrouwde stoel, terwijl de herinneringen aan Yuri c.s. langzaam vervaagden in het vlamme haardvuur en zich snel vermenigvuldigende glaasjes vaderlandse Bols.

Danny Edwards 5 AB
Stef Kruse 6 A.

IJZIG

De titel slaat niet op het weer dat we achter de rug (en wie weet, ook nog wel voor de boeg) hebben, maar op een bepaalde toon die ik in een serie stukjes in recente Bolwerken meen te bespeuren. Ik heb het over bijdragen van Jean-Paul Courtens. Hij heeft de neiging om een reeks on-samenhangende zaken te bundelen, heeft hier en daar een best interessant idee, maar eindigt dan met een joekel van een anti-climax, zo in de trant van: "ik stop er nu maar mee omdat jullie het toch gelul vinden." Waarom schrijf je het dan? Als je een mening geeft, breek die dan niet zelf weer af door er maar meteen vanuit te gaan dat het anderen toch geen klap interesseert. Dat kun je trouwens voorkomen, door argumenten voor je mening te geven, iets wat Jean-Paul nogal eens nalaat. Onder ingezonden stukken voor de leerlingenraad pennen: "Dit is nu pas écht gelul", dat kunnen we allemaal wel! (Alhoewel)

Ik geef nog een voorbeeld. Twee jongens (hun namen ben ik kwijt) schreven dat ze de actie tegen de neutronenbom wat eenzijdig vonden (en gaven daarvoor ook argumenten). Dat mag niet van Jean-Paul. Een ietwat genuanceerder mening te berde brengen schijnt uit den boze te zijn. Dus noemt hij dat gezeik. Nou, dat weten we dan ook weer. Die kunnen de schrijvers in hun zak steken. (Waarom reageerden ze eigenlijk niet?) Nogmaals, ik ben er niet tegen dat hij Bolwerk gebruikt om duidelijk te maken wat-hij-er-nou-wel-vindt, en hij heeft (volgens mij dan) best wel eens een positief idee, maar de manier waarop hij het brengt zorgt ervoor dat lezers zeggen (en niet helemaal ten onrechte) o-daar-heb-je hém-ook-weer.

Dan uit de anti-zoemer brief van Jean-Paul en Hans Laschuit: "Het was toch een ten hemel schreiende vraag om eigen verantwoordelijkheid. (Hetgeen door de staf zo gepropageerd wordt met o.a. een leerlingenraad - god hebbe zijn ziel)." Einde citaat. Naar aanleiding hiervan drie opmerkingen, Jean-Paul:

1. Lees het bovenstaande nog eens goed door en vraag je dan af of je aan die eigen verantwoordelijkheid wel toe bent;
2. De staf heeft niet het initiatief genomen tot de vorming van een leerlingenvertegenwoordiging en gebruikt deze ook niet als propaganda-middel;
3. Jawel, toe maar, draai de raad de nek maar om voordat ze goed en wel begonnen is. Zoals gezegd, niet de staf, maar een groep leerlingen nam het initiatief, een uiterst lofwaardig initiatief, en je moest eens weten hoeveel tijd ze daarin gestoken hebben. Zij gooien niet alleen maar met loze kreten, maar doen iets concreets

(b.v. de bouw van het schoolcafé). Mún zweten is meer waard dan die papieren met jouw uitroepen erop. Maar och. We kunnen er altijd nog vliegtuigjes van vouwen. Maar denk eraan: vervuil niet, als je uitgespeeld bent: in de prullenbak ermee! En zo komt alles dan toch nog terecht waar het thuishoort.

Jean-Paul, ik zou het waarderen als je de moeite nam hier antwoord op te geven. Misschien heb ik je hier of daar niet goed begrepen. Maar dan wel graag zó'n antwoord, dat ik niet na lezing ervan denk: Had ik nou tóch maar liever t.v. gekeken (of iets anders stoms).

Groeten van je collega,

Michael Kool 6V

mijn liefste hobby

Mijn liefste hobby is paardrijden. Ik doe het bijna elke week. Zelf heb ik een pony ze heet Mirjam.

Ongeveer acht maanden geleden keken we naar een pony maar je kunt niet zomaar een pony kopen. Je moet kijken wat voor soort het is en of hij niet te oud is.

Na een week zoeken hadden we er toch een gevonden, ze stond bij de oude molen (manege). Ze heette Mirjam. Het is een volbloed, we wisten nog niet goed wat dat betekende, maar daar kwamen we al gauw achter.

We gingen bijna elke dag naar Mirjam toe.

Maar toen ineens kwamen we erachter dat we in de grote vakantie naar de caravan waren. En wat moesten we dan met Mirjam?

Mijn vader zocht naar stukjes land bij de caravan. Het was erg moeilijk maar toch vonden we wat. Een boer had zelf ook paarden en hij zei: "nou vooruit, maar zij moet wel bij mijn paarden staan". Want de boer verwisselde de paarden van land.

Toen de grote vakantie begon reden we elke dag pony.

We merkten op dat er verderop ook een man was met paarden.

Mijn vader, ik en mijn zus gingen er op een dag naar toe. Toevallig kende mijn vader die man van Schiphol en zei: "hé Arie!"

Mijn vader ging een gesprek houden met ome Arie en vertelde dat wij ook een pony hadden. Ome Arie zei: "kom eens met je pony hier naar toe". We zeiden dat we dat best wilden.

We leerden daar zo langzamerhand veel meisjes kennen die ook paardrijden. En we mochten ook voor niks op die paarden rijden.

De vakantie was bijna afgelopen en mijn vader zei: "wat moeten we nou doen met Mirjam?" We zeiden dat we niet wilden dat Mirjam verkocht werd. Stel je voor dat ze mishandeld zou worden.

De grote vakantie was afgelopen en mijn vader had besloten om Mirjam bij ome Arie's paarden te zetten. Ome Arie vond het goed, dus nu staat Mirjam bij ome Arie. We gaan er nog wel elke week naar toe.

Debby Turksma 1c

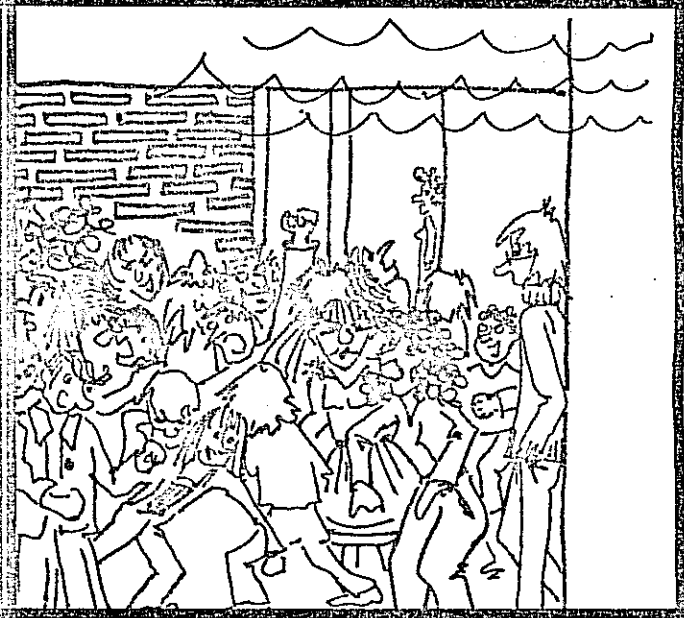
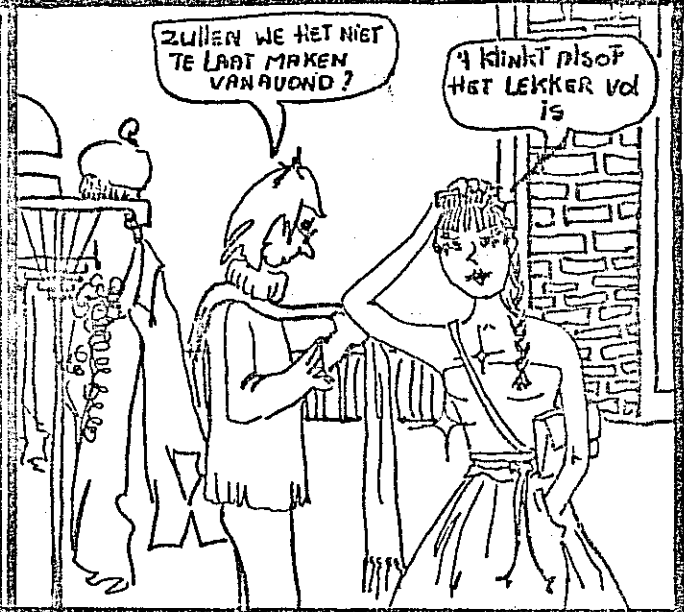
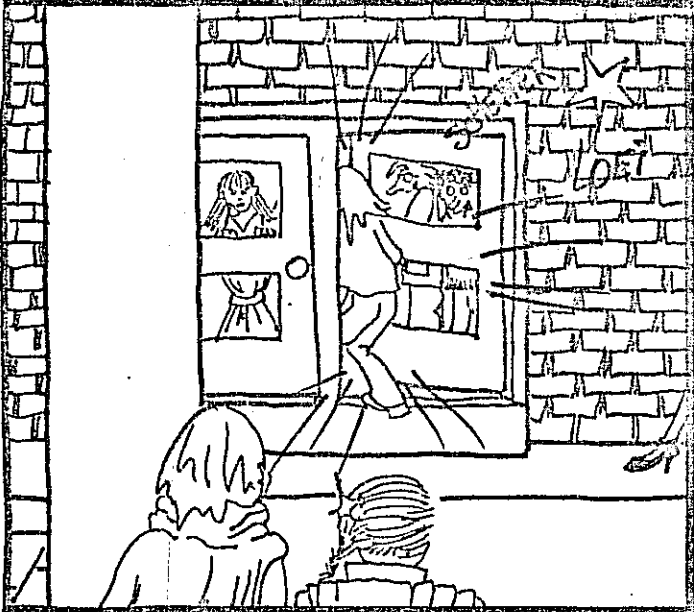
Prudence is a rich,
ugly old maid
courted by Incapacity.

Blake (Proverbs of Hell)

DIJK

Jan. 1979. II

Tekst: A.v. Zweden.
Tekeningen: Polletje.

Ach jongen, bekijk het. Amuseer jij jezelf maar!

Zoms die maffarik daar achter je, met z'n stomme stuff..

even Later

Wat een kolere-soos he?

De kunt elkaar niet eens verstaan

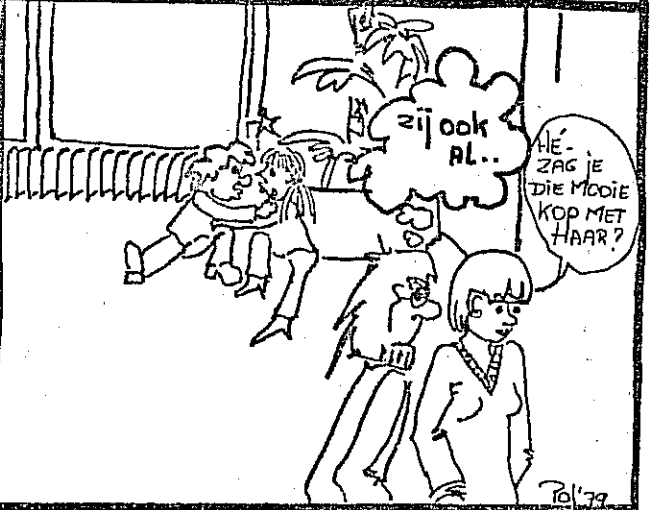
Zou Soos moet heel anders georganiseerd worden

We zouden b.v. eens een spreker moeten uitnodigen

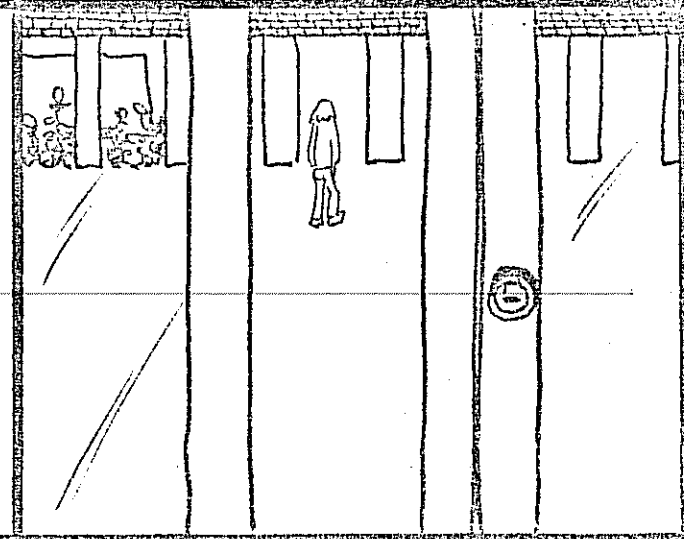
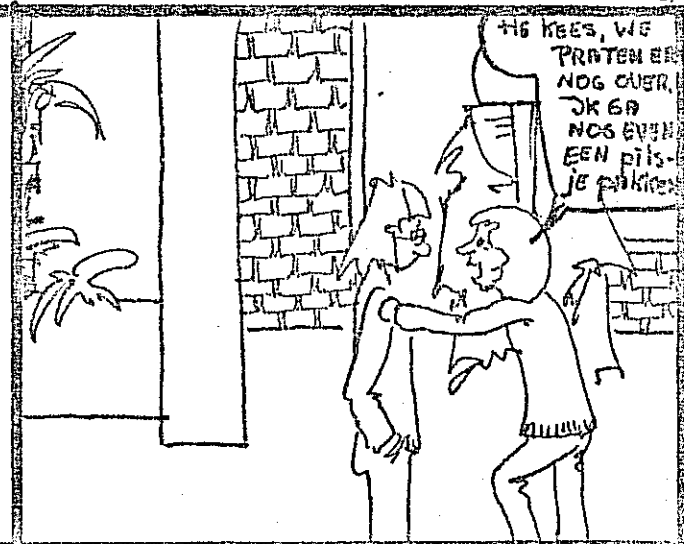
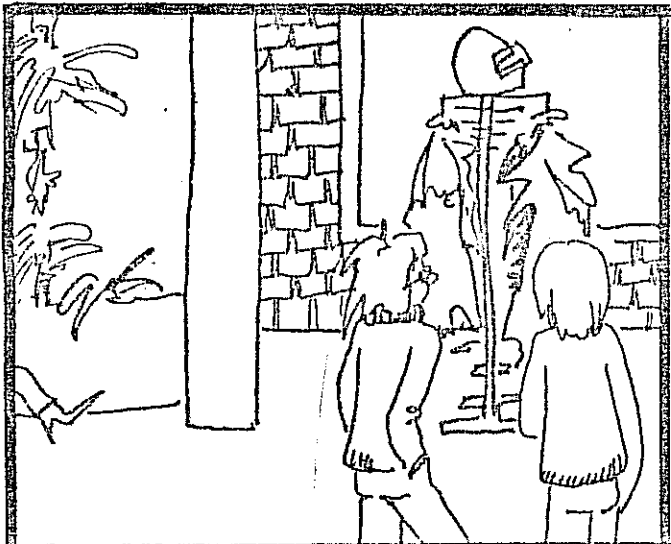

Kunnen we nog wat nakletsen achteraf

zij ook al..

He- zag je die mooie kop met haar?

"IN MIJN TIJD OP DE MIDDELBARE SCHOLE WAREN DIT SOORT AVONDEN MINDER LEEG; ER WORDT NU ALLEEN MAAR KEIHARDE MUZIEK GEDRAID EN GE-SWINGD."

"'t is toch zonde, ze stelen elkaars spullen op die feest-avonden."

"JK WOU DAT IK NOG ZO KON SPRINGEN. HEERLIJK OM JONG TE ZIJN."

"DIE DISCO IS ZO EENTONIG; ALLE PLATEN KLINKEN HETZELFDE."

"OP FEESTAONDEN IN DEZE CATEGORIE WORDT IN TE GERINGE MATE GEANTICIPEERD OP DE VOORMING VAN HET KIND. DAT ZOU HET KIND ZELF MOETEN INZIEN."

"Disco.. MAN!..."

"JK VIND ALLES LEUK, ALLES TE GEK.... Disco dus ook."

AUTEUR CENTRAAL

AUTEUR CENTRAAL

RICHARD ADAMS

Van verscheidene zijden hebben mij verzoeken bereikt (meestal van gemakzuchtige of, ronduit gezegd, luie individuen) om eens een compleet uittreksel in Bolwerk te publiceren. Een en ander om hun boekenlijsten weer op peil te brengen. Dat zij verre van mij, niet alleen omdat ik ruzies (met docenten die moord & brand schreeuwen over uniforme lijsten) schuw, maar ook omdat ik de ontwikkeling van zelfwerkzaamheid bij mede-leerlingen niet in de weg wil staan. Ik hou het daarom bij boekbesprekingen, recensies of hoe je 't noemen wil, en probeer daarbij steeds één auteur of één genre centraal te laten staan. Boeken die je kunt gebruiken voor je boekenlijst, maar ook om voor je lol te lezen.

Deze keer:

Richard Adams, engelsman, 1920-heden. Hij maakte in 1972 zijn schrijversdebuut met "Watership Down" (Waterschapsheuvel), dat meteen een bestseller werd. Terecht. Dit geniale konijnenepos is voorbestemd een klassieker in dieren-literatuur te worden. Vertel je iemand het eigenlijke verhaal van dit boek, dan zal hij niet bijzonder onder de indruk zijn: een troep konijnen verlaat hun oude vertrouwde woonplaats om elders een nieuwe kolonie te stichten, en heeft daarbij met tal van gevaren te kampen: roofdieren, munitie, mensen, een groep soortgenoten met fascistoïde trekjes. De magnifieke beschrijving van dit alles, en de nauwkeurige karaktertekening, maken het echter uniek. Mocht de gelijknamige film als je dit leest nog in roulatie zijn: warm aanbevolen!

(Liefhebbers van een goed uittreksel van "Watership Down" kunnen bij mij terecht)

Adams' tweede roman, "Shardik", is heel anders. Typisch voor Adams' boeken is dat je ze op verschillende "levels" (= niveau's) kunt lezen: gewoon als spannend verhaal, als pleidooi voor een menselijkere benadering van de natuur, of soms ook als filosofische beschouwing. Het laatste geldt o.a. voor "Shardik": een reusachtige beer verschijnt in een primitieve gemeenschap en wordt daar als een goddelijke openbaring beschouwd. Verscheidene groepen gebruiken de beer voor hun eigen duistere doeleinden, en het primitieve volk verovert hierdoor een machtig rijk. Dat rijk is echter niet stabiel en is gedoemd om in één te storten door de wantoestanden die er heersen (oorlog, slavernij). Als een rode draad loopt door dit alles het lot van de hoofdpersoon, Kelderek, heen: een twijfelaar, van simpele afkomst, tot heerser gebombardeed, en vervolgens het slachtoffer van de praktijken die onder "zijn" regime tot bloei kwamen. Uiteindelijk vinden de zaken hun ontknoping in een daverende climax. Ook dit boek zal zonder twijfel verfilmd worden.

In "The Plague Dogs" (vertaald onder de titel: "Twee honden") spelen dieren weer de hoofdrol. Twee honden weten te ontsnappen uit een research-centrum, waar de gruwelijkste en naar het lijkt nutteloze proeven op dieren worden

uitgevoerd. Ook de honden hebben daar hun deel van gehad. Op hun (avontuurlijke) vlucht staan ze steeds in dubio: moeten ze toch kiezen voor trouw aan de mens, of moeten ze een vrij, eigen leven gaan leiden? Als op het laboratorium ontdekt wordt dat ze mogelijk met pest zijn besmet, wordt de jacht op hen ingezet. Een onverwachte en acceptabele ontknoping besluit dit boek, waarvan het thema, het pleidooi voor respect t.o.v. alles wat leeft, wel heel duidelijk is.

Richard Adams schreef ook poëzie: "The Tyger Voyage", en verder: "Nature through the Seasons" en "Nature Day and Night". Adams' boeken zijn verschenen bij Penguin Books en zijn door Max Schuchart in 't Nederlands vertaald voor uitgeverij Het Spectrum.

VOLGENDE KEER: BEN BORGART

Michael Kool 6V

AAN ONZE NIEUWE CONRECTOR

Donderdagmorgen, 18 januari 1979, 9.04 uur, plaats: hok van dhr. Schreurs.

Ik: "Goedemorgen, ik ben te laat. Fred Rijkers, 5ab".

Dhr. Schreurs: "Verslapen?"

Ik: "Ja".

Dhr. Schreurs: (streepje achter mijn naam zettend): "Je mag wel oppassen, jullie hebben een nieuwe conrector en die is erg strikt in die dingen".

Ik: "Ja, eh, ik doe het ook niet expres, verslapen".

Dhr. Schreurs: "Tja, je zit nu in de vijfde en je zal wel naar de zesde willen. Je kan wel allemaal achten en negens hebben, maar eh, ik zou hem maar te vriend houden".

Ik: (schouderophalend, vreemd gevoel in de maag, weet niets te zeggen).

Dhr. Schreurs: "Ik waarschuw je alleen maar hoor".

Einde gesprek.

Beste Meneer Herben,

Weet u misschien hoe ik dit op moet vatten?

Stel (let wel: stel) dat ik alleen achten en negens op mijn eindrapport zou hebben, heeft u dan de macht, en zo ja heeft u dan de behoefte om iemand wiens enige neiging tot criminaliteit te laat komen is, te laten bakken? Of was het alleen maar stimuleren van iemand tot een beter leven, dan wel chantage?

Dit moest mij even van het hart, want hoe uw antwoord ook zal luiden, vreemd is het hele geval wel.

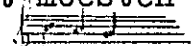
Fred Rijkers 5ab

----- fluit ik met plezier

Op een regenachtige vakantiedag - twee jaar geleden - besloot ik eens een kijkje te gaan nemen op zolder in de rommelkast. Ik vond er oude foto's, kleren, boeken en nog veel meer. Maar wat was dat? Achter de boeken tussen de kleren lag een mooi, rood etui. Vlug maakte ik het open. Tot mijn grote verrassing zat er een blokfluit in.

Ik rende met mijn vondst naar beneden en liet hem aan mijn moeder zien. Mijn moeder zei verbaasd: "Maar dat is mijn oude blokfluit, ik wist niet dat ik die nog had". 's Kijken of ik er op kan spelen, dacht ik en blies op de fluit. Ik stopte er maar gauw mee, want een afschuwelijk hard, piepend en knarsend, vals geluid was hoorbaar. "Je mag wel eens les nemen", lachte m'n moeder.

Heel toevallig lag net die middag een krantje in de bus, waar allemaal verschillende clubs in adverteerden. Er stond ook een blokfluitclub bij.

Diezelfde week nog zat ik met mijn zusje (die inmiddels ook een fluit had) in de blokfluitles. Eerst werd ons geleerd hoe we de fluit vast moesten houden. Daarna leerden we een paar noten: de b, a en g . We mochten om beurten een noot spelen. In het begin klónk het allemaal nog wat hard en vals, maar na een tijdje ging het beter. Ook werd ons verteld dat we elke dag minstens een kwartier moesten fluiten.

De klok sloeg acht uur en de eerste blokfluitles was voorbij. Die week speelde ik trouw de oefeningetjes uit het boek, 't was best wel leuk. De tweede les leerden we nog een paar noten en verschillende ritmes. Ik had nog het meeste moeite met noten lezen. Daar moest ik die week goed mee oefenen, en de derde les had ik het al aardig onder de knie.

In maart was er een uitvoeringsavond. Begeleid door de gitaarclub speelden we een paar gemakkelijke, maar toch leuke liedjes. De tweede en derde blokfluitgroepen hadden ook hele mooie stukjes op hun repertoire. Iedereen had veel plezier en het was een geslaagde avond.

De weken vlogen voorbij en al spoedig was het eerste boekje uit. In het tweede muziekboek stonden leukere, langere en ook wat moeilijkere stukjes. José, m'n zus, en ik speelden nog steeds elke dag op onze fluit. We begonnen het steeds leuker te vinden en het begon ook steeds leuker te klinken. Op de laatste blokfluitles vóór de zomervakantie zei de blokfluitjuf dat we het volgend jaar in de tweede groep mochten.

In de tweede groep leerden we nieuwe noten en maatverdelingen. We kregen vaak een ritme-dictee. De juf klapte dan een ritme en dan moest je opschrijven hoeveel tellen er in de maat zaten. En alle verschillende soorten noten: hele noot open noot kwart noot enzovoort. Zo'n dictee vond ik niet zo leuk, maar je leerde er natuurlijk wel veel van.

Dit jaar konden we natuurlijk de bekende sinterklaas- en kerstliedjes spelen. (Dat was wel weer erg leuk) Verder gebeurde er "het tweede blokfluitjaar" niet veel bijzonders, maar aan het eind van het jaar hadden we het tweede leerboek uit.

September dit jaar begonnen we vol goede moed in het derde boek. In dit boekje stonden allemaal twee- of driestemmige stukjes, er is dan altijd een partij met hoge en een partij met lage noten. Je moet er dan op letten dat je goed in de maat speelt, want anders klopt het samenspel niet. Nu was het helemaal leuk om thuis te oefenen, want José en ik kunnen alle tweestemmige stukjes

samen doen. Als het goed lukt, klinkt het heel mooi.

Inmiddels is het twee jaar na de vondst van mijn fluit.

En nog steeds fluit ik met plezier,
Elke dag minstens een kwartier.

Coby van der Ploeg 1c

SPORTDAG

Het begon om half negen.

Dhr. Bertens riep: "Jongens, de cour aanvegen!"

't Was namelijk behoorlijk glad.

Maar na 'n half uur waren we 't vegen zat.

Wij waren de eerste wedstrijd begonnen,
die hebben we dan ook gewonnen!

En, zoals we zagen,

waren er al vier vrouwelijke supporters komen opdagen.

Enfin, na een paar koude uurtjes handballen,
begonnen we te basketballen.

Er werd nogal ruw gespeeld,

iets wat natuurlijk gauw verveelt.

Maar aangemoedigd door onze fans, met veel praats,
behaalden we toch nog een derde plaats.

Na dit alles nog één sport,

hockey, maar dat duurde maar kort.

Wel, als je het mij vraagt,
was deze sportdag zéér geslaagd!

Hans van Paridon 3a

IDEË!

Als de surveillant in de fietsenkelder nou eens de tegels van de trap schoonmaakt (strooien etc.) in plaats van dat hij nutteloos binnenkomers aanstaart.

G. Zwart 4h

WAAROM ZIJ NIET?

Als leerlingen van klas 3b ergeren wij ons aan het feit dat leerlingen wél verplicht kunnen worden een officieel Pius X tenue te dragen terwijl de docenten hier niet toe verplicht kunnen worden en zomaar in het een of ander rondlopen. Wij stellen dit voor: óf gehele afschaffing van het tenue en iedereen mag voor zichzelf weten wat hij aantrekt, óf iedereen over één kam scheren en allemaal hetzelfde tenue.

Friso ten Brink, Krans Kranendonk, Nicco Scheeres, Peter Adema, Marco Leliveld.

Le monde n'est pas au vicieux, comme se l'imaginent les chastetés torturées. Le monde est au Risque.

Bernanos

FIETSEN RALLY 1973

Het had niet veel gescheeld of er was dit jaar geen fietsenrally geweest. Wij (polferdet) vonden dat dit niet mocht gebeuren. Hij was namelijk (voor de onwetende) in de zomervakantie letterlijk in het water gevallen.

Wij vonden dat de traditie van zeven jaar niet doorbroken mocht worden. Dus besloten wij de heer Hoenderdos te vragen er alsnog een te organiseren. Na lang zeuren sloeg hij door op voorwaarde dat we minstens veertig deelnemers kregen en genoeg posten. Ondanks dat velen kwamen met smoezen als: 'een zondag dan kan ik niet' of 'in december veel te koud', is het ons toch gelukt om een en zeventig deelnemers bij elkaar te krijgen. En de posten hebben we ook bijelkaar gekregen.

Als extraatje zou mw. Van Straaten dan zo goed zijn om haar kwaliteiten wat de kookkunst betreft weer eens aan ons te presenteren. Dit keer was het overheerlijke snert (erwtensoeppus). Wij willen haar hiervoor nogmaals hartelijk danken, de soep was echt verrukkelijk.

Nu geen gezuur over voorbereidingen, we gaan over op de rally himself (het fietsen dus). Er hadden twintig ploegen ingeschreven.

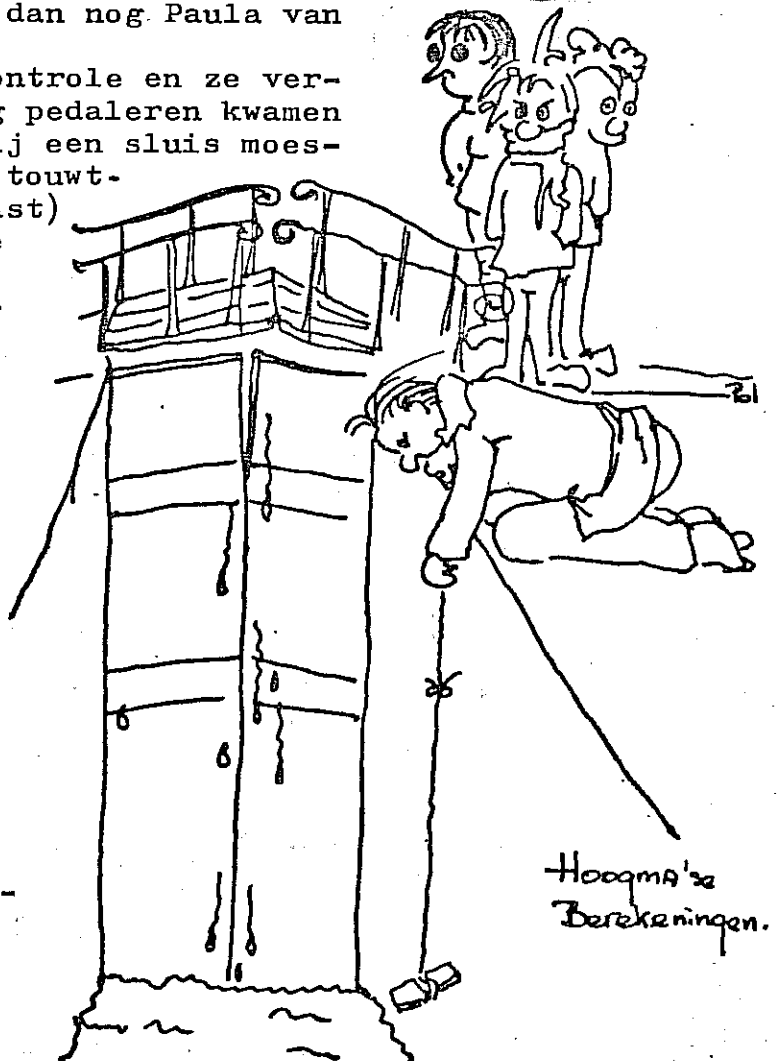
Zondag 17 december, 10.00 u ... "Start". Ploeg één vertrekt en gaat op weg in droog maar koud weer met een onbekende bestemming. Zo vertrok er om de twee minuten een ploeg. We zullen niet alle starten en finishen gaan volgen maar ons beperken tot ploeg zeventien. Ploeg zeventien was namelijk een van de favorieten. We stellen u eerst even voor aan de ploeg: leider W. Hoogma, oprichters Dolf Rientjes en Peter Sterk, waarschijnlijk gesponsord door RIENTJES-RACING-TEAM en dan nog Paula van de Pol.

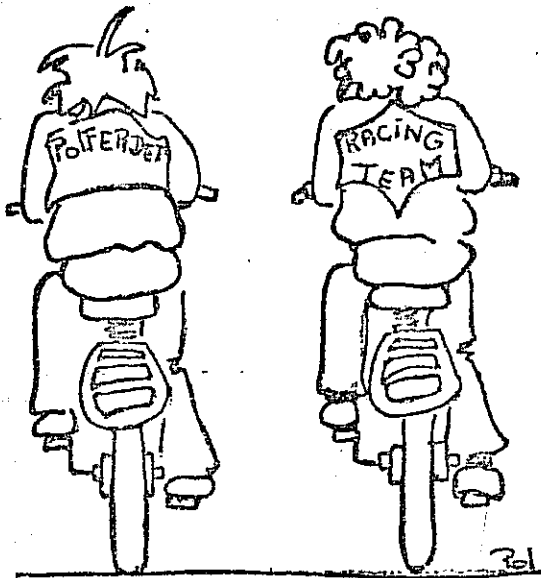
Geen problemen bij de startcontrole en ze vertrekken. Na een tijdje rustig pedaleren kwamen ze in het Amsterdamse Bos. Bij een sluis moesten ze het verval meten. Met touwtjes en knoopjes (zie hiernaast)

kwam dhr. Hoogma tot de goede oplossing, 3.87 m. De tocht werd weer hervat met tien minuten achterstand. Tot overmaat van ramp reden ze nog verkeerd ook. Na lang zoeken kwamen ze bij de man met de pijp en de warme chocolademelk en kregen strafpunten voor het verkeerd komen binnenfietsen.

Enfin, ze waren nu al vijftientwintig minuten achter op het schema en er kwam gauw een tijdcontrole. Ze kwamen tot een goed voorstel. Er zou nu zo hard mogelijk gereden moeten worden. Door dit moordende tempo kwamen ze nog op tijd aan maar ze vergaten allen hun hand uit te steken, dus strafpunten.

Na deze controle ging men op

op weg naar de finish, t.w. Pius-X. Daar zou de film worden gedraaid en daar kon een bakje snert worden genuttigd met stokbrood.

Al met al was het een rally die dankzij alle medewerkende zeer geslaagd is.

In de grote vakantie wordt er zeker weer een verreden.

De prijzen zijn tenslotte terechtgekomen bij

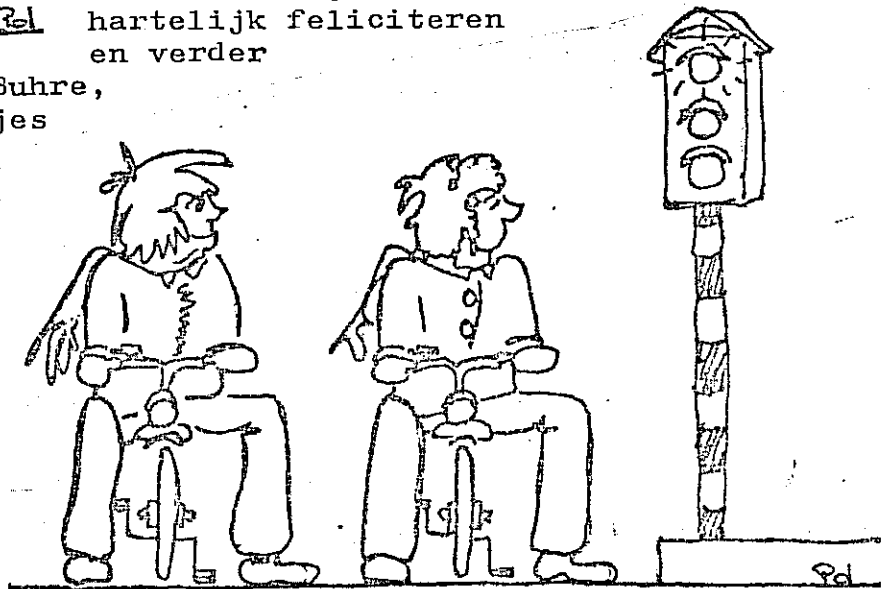
1. ploeg 17
2. ploeg 16
3. ploeg 6 (twee brugklassters).

Nu willen wij alle winnaars hartelijk feliciteren en verder

danken wij dhr. Hoving, Buhre, mw. Maassen, Menno Rientjes de fam. Hoenderdos, de filmclub en natuurlijk mw. Van Straaten voor de ontzettend (nou ontzettend!) lekkere snertsoep.

Polferdet 3d

Zoals boven al gezegd is wordt er voor de zomervakantie weer een fietserally uitgezet. Kom ook, Wees eens sportief.

'DICHTER VAN DE EEUW'

Tijdens mijn laatste bezoek aan de, in onze school zéér gewaardeerde Nederlandse bibliotheek, welke overigens de enige in ons schoolgebouw is die de benaming bibliotheek waardig is omdat hij zich ook nog voor zoiets als een openbare leeszaal leent, werd ik door een ongelukkige samenloop van omstandigheden min of meer gedwongen op goed geluk een boek te pakken uit de stelling 'romans', de stelling dus die als je binnenkomt aan de linker kant ligt, tegen de scheidingsmuur tussen aula en bibliotheek aan.

Daar ik geenszins van plan was datgene wat er in het nog te pakken boek stond te lezen, pakte ik een boek met de titel 'Gedichten', zodat ik tijdens het doorbladeren één gedichtje kon lezen, waardoor het de indruk zou wekken dat ik ergens mee bezig was. Het is niet bij één gedichtje gebleven. Nadat ik een gedichtje gelezen had voelde ik namelijk een sterke drang in mij opkomen om er meer te lezen vanwege het feit dat het eerste gedichtje me ontzettend aangreep.

Nadat ik nog een aantal gedichtjes gelezen had kon ik een mening vormen over de talenten die de schrijver van die gedichtjes, ene

Cees Budding', had (of heeft, dat weet ik niet). Ik kon drie talenten ontdekken, afgezien dan van het talent een groot neerlandicus te zijn.

Uit het nu volgende gedichtje blijkt dat de heer C. Budding' een knap wiskundige is:

Ik gaf de klant tien tellen de zaak te verlaten
een
twee
drie
vier
vijf
zes
zeven
acht
negen
tien

Wonderbaarlijk hoor, in deze tijd van calculatoren nog tot tien te kunnen tellen. Héél knap!

Een tweede talent is het waarnemingsvermogen van deze dichter C. Budding'. In het hieropvolgende gedicht beschrijft hij iets dat hij heeft waargenomen zo levendig dat je haast zou gaan denken dat het object er werkelijk was. Het is het eerste gedicht uit een reeks van dertien getiteld 'Kachel i'.

hij is zwart
en hij geeft warmte

In één woord: voortreffelijk. Hieruit blijkt de ware dichter. Let eens op de woordkeus van de heer C. Budding', abnormaal goed gewoon. Bovendien kan de dichter deze twee talenten met elkaar combineren en hij houdt van het platteland, zoals blijkt uit het volgende gedicht, waarin de eerste regel duidelijk een waarneming is, en in de tweede regel de zaak duidelijk wiskundig wordt aangepakt:

de zon gaat op en de zon gaat onder
langzaam telt de oude boer zijn kloten

Hier zijn geen woorden voor. Misschien dat 'subliem' in de buurt komt, maar het is beter, zo goed dat er, zoals gezegd, geen woorden voor te vinden zijn. Dit is duidelijk de hand van de meester. Het derde talent van de heer C. Buddingh' is de gave om temidden van zijn diepgaande gedichten ook een flinke portie humor te gooien. Een goed voorbeeld hiervan is het volgende gedicht, ook uit de reeks kachel-gedichten:

wie kan er uitgaan en toch thuisblijven?
antwoord: een kachel

Goed hè, daar krijg je toch maagkrampen van het lachen van. Samengevat mag ik toch wel concluderen dat we de heer C. Buddingh' zonder twijfel dichter van de eeuw mogen noemen. Als ik hem zou moeten waarderen zou er voor mij maar één mogelijkheid zijn:

'een tien met een griffel'.

Pythagoras

WREED

Konijntje
 Lief konijntje
 Lief zacht konijntje
 snif, snif
 hop, hop
 Lief zacht aardig konijntje
 hop, hop
 snif, snif
 grappig lief konijntje
 snif, snif
 pang

PLC

WERKZAAMHEDEN

De bodemloze put
 is nog niet klaar
 ze zijn nog bezig
 met graven

PLC,

DE TRAM

hij was en reed hard

Demosthenes

FASCISME

Hitler is dood
 ik niet

Phytagoras

SPREEKWOORDELIJK

Het was een druppel op een
 gloeiende plaat
 die de emmer deed overlopen

Phytagoras

ZELFMOORD

toen ik naar beneden sprong
 hoorde ik nog één geluid
 het water kookte

Nero

OCHTEND

De trommel slaat
 de haan kraait
 en op komt de dageraad

Phytagoras

ONMOGELIJK

Een dobbelsteen
 kan ook een negen gooien
 als een zes
 op z'n kop staat

PLC

GEWETENSVRAAG

Importeert plus x
 fysici uit België misschien?

Horatius

einde

Ik hoor mijn dood
hij klopt al aan
ik open de deur
en zie hem staan

Ga je mee, vroeg hij
zeer beleefd
zo had ik van mijn leven
nog nooit gebeefd

wogmaals vroeg hij
of ik kon komen
met hem mee
naar het dons der dromen

Ja, zei ik
half verdoofd
Als ik mijn vrienden mee mag nemen
als je dat belooft

Goed, zei de Dood
dan wacht ik wel even
iets wat je toch niet kan ontlopen
is het eind van je leven

Ik verdween dus
op weg naar mijn vrienden
van rust tot jalouzie
want dat was alles wat ik verdiende

Na een uur had ik ze bijelkaar
op een enkeling na
want Oorlog en Lawaai kon ik niet vinden
zodat ik nu tussen Rust en Vrede sta

Ik voorop en achteraan de Dood
in het midden al diegenen
waarvan ik dacht
ze in mijn graf mee te nemen

Bij mijn graf aangekomen
was alles donker en koud
Plotseling verscheen er het licht
en al wat slecht was zat hier goed fout

Al het slechte vluchtte weg
vrienden waar ik niks aan had
het goede nam ik met me mee
in mijn graf, dichtgespijkerd met een lat

Hierboven in het dons der Dromen
zit al het Goede
het slechte kon niet mee
omdat ze vluchtten moesten

Oorlog en Lawaai
hebben nu de overhand
ze hebben hun wapens
met het slechte bemand

vrede en rust
 keren nimmer meer tot ons
 ze zijn boven, ver weg
 met hem meegegaan naar het Dromendons

Phytagoras

TEGENBRIEF

Beste Jean-Paul. Naar aanleiding van jouw artikel in Bolwerk no 2 blz 18 wil ik gaarne iets rechtzetten. In jouw artikel stond nog al wat kritiek op Laurens en mij. Als ik jouw kritiek op een rijtje zet komt er zoiets te staan:

- 1) Wij mogen geen stencil met feiten overnemen, dat getuigt niet van creativiteit. (Dit naar aanleiding van een uitspraak van Laurens).
- 2) Het van onze kant niet weten dat de actie Stop De Neutronenbom op school 'gestopt' is omdat jullie handtekeningen kregen van mensen die om mee te lopen hun handtekening hebben gezet.

ad 1: Jij rukt het artikel van Laurens totaal uit zijn verband. Dat artikel wat jij geciteerd hebt, over het copieren van andermans werk, sloeg op het feit dat een paar scholieren letterlijk een tekst van het Simplistisch Verbond hadden overgenomen van een van hun LP's. Voorts schrijft Laurens en nu citeer ik: "Ik vind het opmerkelijk, nee een zeer verbijsterende zaak dat u werk gecopieerd van vakmensen". Ik wil je even op het woord vakmensen wijzen, Wij hebben helemaal geen werk van vakmensen gecopieerd, maar van gewone burgers. Vervolgens hebben wij een stencil laten copieren waarin feiten en jaartallen vermeld staan. Moeten wij soms eerst het stencil gaan ontleden, iets nieuws ervan maken, waarna er uiten-delijk hetzelfde staat, en dan in Bolwerk af laten drukken? Mijn conclusie is dan ook dat jij ertegen bent, om welke reden dan ook, dat er iets gecopi-eerd wordt. Dat je altijd creatief moet zijn. Om dat laatste nog eens duidelijk te maken, zet ik nu op papier hoe een discussie tussen enerzijds Jean-Paul (J.P.) en anderzijds Laurens en Erwin (E.L.) zou verlopen.

JP: Zeg, jullie hebben een artikel over Praag '68 in Bolwerk geplaatst hè?

EL: Ja, dat klopt. Hoe vond jij het?

Jp: Waardeloos. Jullie hebben een stencil dat jullie op de demonstratie gekregen hebben compleet af laten drukken.

EL: Ja, maar dat hebben we er wel bijgezet.

JP: Ik kan ook wel lezen hoor, maar ik vind niet dat dat getuigd van creativiteit.

EL: Maar JP, dat was een stencil met feiten en jaartallen. Je kunt toch niet zomaar een aantal feiten veranderen?

JP: Tuurlijk wel. Tuurlijk kan jezelf feiten veranderen en erbij verzinnen. Dat doet de Telegraaf en Tros Actua ook altijd om een mooi verhaal te krijgen.

EL: Oh,oh maar eh.....

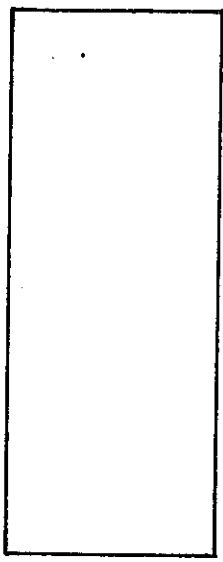
JP: Of je kunt er op z'n minst de belangrijkste dingen uithalen en er iets nieuws van maken.

EL: Dus bijvoorbeeld de eerste alinea verwisselen met de tweede?
 JP: Juist ja, want dan toon je je pas creatief en heb je iets van jezelf, eigen fabrikaat.
 EL: Maar dan krijg je toch een uit z'n verband gerukt rotverhaal?
 JP: Juist. En dan kom ik tefug op wat ik al eerder heb gezegd o ver de Telegraaf en Tros Actua, ook allemaal rotzooi.
 EL: Zeg JP. jij hebt toch de pilaar op de cour versiert en beplakt met " Amsterdam kiest " affiches.
 JP: Ja.
 EL: En in de centrale hal een groot P.S.P affiche opgehangen?
 JP: Ja.
 EL: Waarom heb je dan niet zelf affiches gemaakt om die op school op te hangen?
 JP: Waarom zou ik. ik krijg toch een mooi affiche in mijn handen gedrukt, dat ga ik toch niet veranderen.
 EL: Tuurlijk wel, want dat getuigd van creativiteit.
 JP: Hoe moet ik dat dan doen?
 EL: Nou, je zou bijvoorbeeld van dit teken zoiets kunnen maken
 JP: Maar dat kan toch helemaal niet, het is toch een feit dat het teken zo moet zijn.
 EL: Of je kunt op z'n minst de belangrijkste dingen eruit halen en er iets nieuws van maken.
 JP: Je bedoelt de eerste twee letters van P.S.P verwisselen. Maar dan krijg je toch S.P.P ?
 EL: Juist Jean- Paul, dat is nou creativiteit.
 JP: Maar dan wordt toch alles uit z'n verband gerukt?

.....
 Kortom GEZEIK

Voorts Jean-Paul, is het zo geweest, dat Laurens dat artikel over Praag niet heeft geschreven maar ondergetekende samen met Menno Rientjes. Ik geef toe, dat het onze schuld is dat jij het verkeerd hebt opgevat. Ik had " namens Laurens " onder het artikel moeten zetten. Ik wist dat Laurens ons artikeltje goed zou kennen, maar Laurens wist niet over het copieren van het bewuste stenciltje. Mijn excuses voor dit misverstand.

ad 2: Nog voor de handtekeningenactie op school begon, was er al één persoon die dat meeloperseffect voorzag. Hij heeft jullie daarop ook een paar maal gewezen, voorzover ik weet. Maar de handtekeningenactie ging door op school en in drie dagen tijd hebben jullie vier- tot vijfhonderd handtekeningen opgehaald. En toen is, zoals je zegt, de actie op school gestopt omdat jullie ook wel zagen dat er veel mensen waren die hun handtekening hadden gezet, en eigenlijk niet wisten waarvoor. Heel goed, die stopzetting JP. en andere strijders tegen het geweld. Maar wist ik hier niets van? Oh jawel, JP, jij hebt het me tientallen keren vol " trots " gezegd om welke reden jullie gestopt zijn. Wel drie dagen te laat gestopt, maar liever laat dan nooit, hoewel! Wat is er gebeurd met die 4-5 honderd handtekeningen? Juist, die zijn wel bij het landelijk actie comité Stop de Neutronenbom beland en niet zoals het hoorde in de vuilnisbak.

KOM OOK VOLKSDANSEN

Op de CULTURELE AVOND (23 mei)

EN/OF IN DE VOLKSDANS GROEP! GEEF JE OP
 bij mr. Houing! (ER IS OOK EEN acordeon-
 -SPELER nodig voor de folkgroep]

YVON
 BONGERS

hallo

Eigenlijk was ik nooit van plan om iets in Bolwerk te plaatsen maar na dat artikeltje van Janka Borgo, Ilse van de Velden en later van Menno Rientjes dacht ik: "Kom, pak de pen eens". Nu kan je de pen wel pakken, maar als je niets weet te schrijven gaat het toch wel moeilijk. Daarom hier wat reactie over publicaties in Bolwerk 4.

Ik ben het zeer eens met het N.V. over die proefwerkweek. Iedereen zal per proefwerk wel een uur of twee werken want je wil je punt toch ophalen? (hum, hum). En daarbij heb je, zoals het N.V. ook al zei, nog je huiswerk wat niet gering is. Maar het ergste vind ik nog dat het meer als een week is. Conclusie: half Pius-X is na die proefwerkWEEK weer hard aan vakantie toe.

Nu iets over het artikeltje van Hanneke Lasschuit.

Ik vind het ronduit belachelijk dat je twee dagen na de proefwerkweek weer een proefwerk krijgt. Want na een week heb je geen energie meer om een proefwerk te leren, laat staan om het op te schrijven.

Nu wil ik zelf ook nog iets zeggen. Het gaat namelijk over de gymkleding.

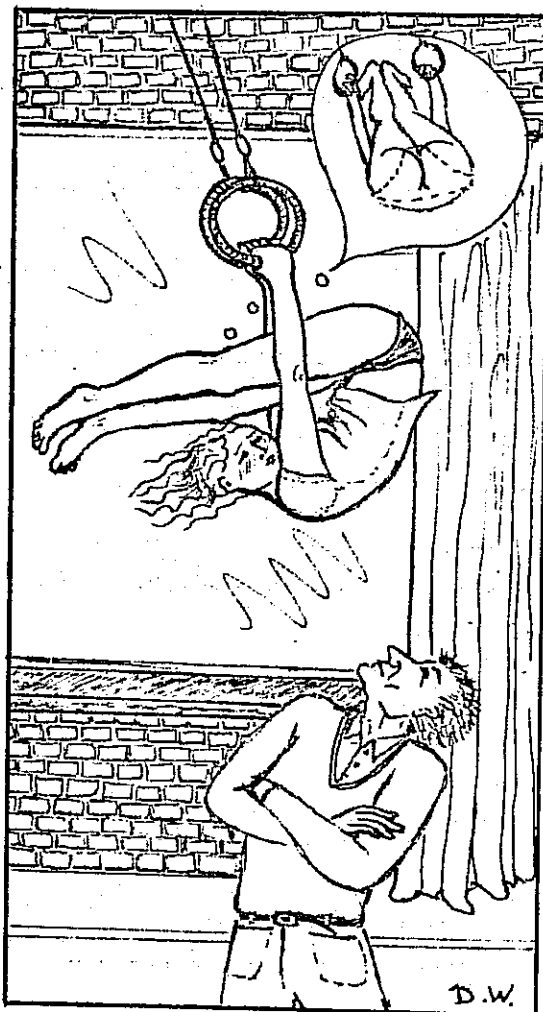
Elke keer moet je weer hetzelfde aan hebben. Zo niet dan kan je een afspraak maken

'afspraak' maken (ik hoop dat iedereen die afspraak snapt, zoniet kom dan bij ons in de klas en vergeet je gymkleding). Ook is het ten strengste verboden om met een ander t-shirt te gymmen. Als je dan zegt dat het in de was ligt dan kijken ze je aan of ze het in Keulen horen donderen. Maar zie je, mijn t-shirt moet altijd twee keer gewassen worden omdat het zo een transpireerluchtje heeft dat het er na een keer wassen nog niet uit is. Dat luchtje komt omdat je niet altijd alles durft, maar je moet dan toch.

Ook iets over de broekjes van de meisjes.

De jongens hebben tenminste nog leuke pijpjes maar bij de meisjes lijkt het net op een onderbroek. Het voelt net aan of je niets aan hebt en dat is vooral een vreemd gevoel als je aan het zwaaien bent in de ringen en je hangt ergens boven!! Ja toch?!?!

Marjan Harte 3h

KILL TRAVOLTA!

Frank, jongen, laat mij je in m'n armen sluiten, goede vriend, medestander. Volgens mij ben je een echte banaan-ist, maar daarover misschien een andere keer.

Ik ben het bijna helemaal met je eens: het wordt tijd dat er weer eens wat aan eigen initiatief gedaan wordt in plaats van dat iedereen maar doet, waar iemand anders zin in heeft. Ik ben echter vrij pessimistisch over dit toekomstbeeld.

Mijn pessimisme is vooral gebaseerd op de vooruitgangen die er binnen de psychologie (een van de meest gevaarlijke wetenschappen) geboekt worden. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste regeringen en alle reclame-buroos een stel massapsychologen in dienst hebben, die precies weten wat ze met het overgrote deel van de bevolking moeten doen. Ik weet wat een heleboel mensen hier nu op zullen willen antwoorden: "Een mens heeft toch een eigen wil!!!" Misschien. Maar deze eigen wil is beperkt en zal zich pas gaan ontplooiën als de mens hem echt nodig heeft. Zoals het met alles in de natuur gesteld is. Daar op het ogenblik de mens weinig of niets meer nodig heeft in de welvaartsmaatschappij, degenereert hij, en met hem z'n "eigen wil". Zo simpel ligt het volgens mij.

De situatie is dus erg moeilijk te veranderen. De enige hoop die we kunnen hebben is, dat door die massapsychologie, de situatie van de mensen zo verslechterd, dat zij hun eigen wil weer gaan ontplooiën. Ik ben echter bang, dat dit tegen die tijd wel opgevangen kan worden. Is dit zo, dan zal de eigen wil iets blijven van een stelletje achterliggers, verschoppelingen van de maatschappij en staatgevaarlijk, of van machtswellustelingen (gadverdamme, wat klinkt dat eigenlijk elitair).

Ik hoop dat er iemand is, die aan kan tonen dat ik het helemaal bij het verkeerde eind heb. Als dat zo is, laat hij of zij dat dan as-jeblijft heel vlug doen.

Hans Lasschuit 6f

(ADVERTENTIE)

Filmclub Pius X vraagt:

medewerkers w.o. filmoperateurs (of zij, die hiervoor opgeleid willen worden).
aanmelden bij conrector hoving.

Ziet, cultuur in dozijnen
vliegt het over de toonbank
verkonsumeerd tot dagelijks gebruik

Nachten

Verlicht

Dagen

Verduisterd

eenheid

Luxaflex van 1000 watt
wat een heerlijkheid

Nieuwe Gezichten?

Welkom, welkom

bent u niet gevaarlijk

Ach, bloed heb ik vaak

genoeg gezien

Weg zinken naar
wat Sneu nu allemaal

H.L.

TALENTVOOL

Als u allen bekend dichter (mijn naam is Danny Edwards) kan ik u de gedichten van Stef Kruse van harte aanbevelen. Kruse is een talentvolle jonge avant-gardist met impressionistische trekjes. Hij is volkomen ethisch verantwoord, al probeert hij te vaak te vergeefs mijn stijl te evenaren. Zijn thematiek, karakteranalyse en handschrift zijn origineel evenals boeiend.

GEDICHT VAN EEN MEISJE DAT ROOD STAAT

Je haren zijn zwart
Je ogen diep bruin
Je hebt een gezonde rode blos
En giro-blauw past bij jou.

WASMACHINE

Jij hebt de sleutel van het leven gevonden
Maak voor mij toch een afdruk
Want ik zit nog steeds opgesloten
in mijn egocentrische gevangenis.

OGHTENDBEELD

Ik dacht "Gunst wat leuk alweer een witkar"
Maar het was slechts de melkman.

HEB IK DIE FILM AL NIET GEZIEN?

Golven van afgrijzen grijpen mij geheel
als zonnen zwoel in zeeën zakken
Twee handen strengelen zich ineem
en lippen beëindigen hun speurtocht.

OMEN

1979 heeft twee 9's
Stef Kruse twee e's
Ben ik hem dan toch?

VAN JULLIE NIEUWE CONRECTOR

Beste Fred,

Hoe jij de uitlatingen van de heer Schreurs moet opvatten, zou ik niet weten. Ik heb geen gesprek met jou gevoerd. Ik ben op donderdagmorgen, 18 januari 1979 om 09,04 uur niet in het "hok" van de heer Schreurs geweest; zelfs heb ik geen opdracht gegeven aan wie dan ook om mijn manier van omgaan met leerlingen te typeren, om voorspellingen te doen, aanbevelingen te geven of dreigementen te uiten.

Misschien kan ik je met de volgende opmerkingen toch enigszins van dienst zijn:

- in de omgang met leerlingen gaat mijn voorkeur uit naar een open, directe benadering;
- macht heb ik niet;
- verslappen is een algemeen voorkomend menselijk verschijnsel;
- de behoefte om iemand te laten bakken heb ik nog niet gevoeld;
- iemand stimuleren tot een beter leven lijkt me een verheven opdracht, waarbij de verhevene wel steeds de hand in eigen boezem moet steken;
- chantage vind ik een oneigenlijk middel.

Graag bereid tot een persoonlijk gesprek,

met vriendelijke groeten

G. Herben.

CULTURELE ENTHOUSIASTELINGEN GEVRAAGD GROTE CULTURELE MARKT.

Wie is nog cultureel bezig?

Geef je dan nu op.

Het is heel jammer, maar de culturele avond is niet doorgegaan.

Een van de redenen hiervoor is, dat er te weinig belangstelling was van mensen die die avond iets wilden doen. En dat is toch zonde. Op de bijna 1200 leerlingen moeten er toch een heleboel zijn die een instrument bespelen, toneel spelen, ballet dansen, volksdansen of noem maar op. Gelukkig kan je je nog voor iets (anders) opgeven.

De culturele commissie organiseert samen met conrector Hoving een culturele markt, Het is de bedoeling dat er op die markt van alles te doen is, zoals zelf spinnen, weven, muziek maken, enz. Er zouden dan ook dingen geëxposeerd kunnen worden, bv. van de tehatex-afdeling. Tijdens die avond zullen er mensen optreden die met "iets cultureels" bezig zijn.

Als je het leuk vindt om aan die optredens mee te werken, als je dus zelf toneel wilt spelen, muziek kunt maken, dansen en nog een heleboel meer, dan kun je je het beste zo vlug mogelijk opgeven bij de kulturele commissie (kusie) of bij conrector Hoving. Als we dan genoeg mensen hebben, kunnen we een datum vaststellen.

De kulturele kommissie van de leerlingenkamer.

A G E N D A

Bekijk het maar.

- di 13 febr. laatste dag proefwerkperiode
- di 13 febr. 20.- uur, ouderavond nieuwe brugklassers
- wo 14 febr. open huis, gewijzigde lestijden
19.30 uur literaire film voor (4), 5 en 6
- do 15 febr. begin rapportvergaderingen (t/m 22 febr.), verkort rooster
- vr 16 febr. filmavond
- za 17 febr. stijldansfeest voor 4, 5 en 6
- di 20 febr. uitreiking rapporten brugklas
's avonds film voor 4, 5 en 6
- wo 21 febr. 14.30 - 16.00 uur, inschrijving nieuwe leerlingen voor 4 havo
- vr 23 febr. uitreiking tweede rapport aan andere klassen
's avonds 8 uur brugklas-feest
- ma 26 febr. k r o k u s v a k a n t i e
- di 27 febr. i d e m
- wo 28 febr. 19.30 uur film voor 4, 5 en 6

J O H N T R A V O L T A - F E V E R

Beste Frank Willemsen,

Ik wil even reageren op jouw brief in Bolwerk no 4. Toen ik dit las dacht ik: "hà, eindelijk een anti-grease-fan" zoals Gruppo Sportivo dit noemt. Ik zelf, en misschien nog anderen walgen van John Travolta en zijn toebehoren: vetkuif, Olivia, staartjes met grote strikken etc. Maar toch ben ik het niet helemaal met je eens.

Je had het o.a. over John Travolta-handelaren die er a.h.w. een slaatje uit sloegen. Maar wat zou jij doen als je in hun schoenen (als die je passen) stond. Het komt toch niet alleen door hun, maar het komt door die massa, die ineens platen e.d. van John wil hebben. Kijk, jij besteed je geld (als je dat hebt) ergens anders aan en die anderen besteden dat aan John Travolta-accessoires zoals truien, tassen en nog meer van die troep, maar dat moeten zij toch weten. Je houdt toch altijd stromingen in muziek, film, dans etc. Over een paar jaar of misschien wel maanden is er weer een andere stroming die jij misschien wel leuk vind en waar je dan ook platen van koopt. De mode is net als het weer: elke dag anders.

Je hebt wel gelijk dat er op Hilversum III veel commerciële muziek wordt gedraaid, maar je hebt toch een knop om hem uit te doen, dus doe dat dan en zoek een andere zender. Er is altijd wel een mouw aan te passen.

Ik zou als ik jou was me niet zo druk maken over grease en andere onzin.

Misschien is dit niet het verwachte antwoord op je brief maar ik wilde het toch even kwijt.

Ellen Wognum 3d

Beste Ellen,

Ik kan nu reeds antwoorden daar de Bolwerk-redactie mij een copie van jouw brief toespeelde. Ik waardeer dat je gedurfd hebt de uitdaging aan te nemen.

In je brief stel je me de vraag wat ik zou doen als ik winst uit een rage als deze kon halen. Die vraag heeft ook mijzelf enige tijd bezig gehouden. Als ik er een fortuintje uit zou kunnen halen zou ik het niet laten. Ik zou zien er een paar mille uit te slaan voor die ezels wijzer zouden worden. Deze kocplui veroordeel ik ook niet, maar eerder de zielige dwazen die zo goed voor propaganda vatbaar zijn, dat ze entree voor de bioscoop betalen, accessoires, platen kopen, en zelfs de reclame eigenhandig voortzetten. Het merendeel van die lui stellen zichzelf niet eens de vraag: "kan ik mijn geld niet aan iets beters besteden", maar tellen grote sommen neer voor een plaat die drie maanden later niks meer waard is.

Dit zijn de symptomen van een ziekte.

Modes zijn best, maar ze moeten zich spontaan ontwikkelen, zoals ze vele eeuwen lang deden. Eén mag niet zo fel belicht worden, dat je zonder bril niks anders meer ziet.

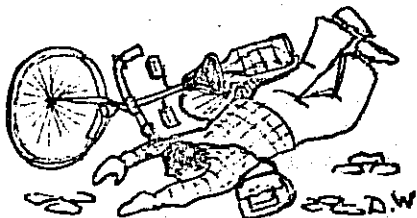
Verder zeg je dat Hilversum drie wel veel commerciële muziek draait, maar dat er een knop op zit. Die heb ik al lang omgedraaid maar de burens hebben 'm zo hard opstaan dat het hier duidelijk te horen is.

Een rage is pas acceptabel als hij een boodschap heeft. Tien jaar geleden was er een dergelijke. Die ademde een geest van idealisme, tegen het vanzelfsprekende van het "normaal" doen. De leer van Christus werd voor het eerst sinds de Reformatie uit de mottenballen gehaald.

Natuurlijk, ook dit had zijn duistere zijden, maar die werden vooral veroorzaakt door lui die het als een gewone rage zagen. Dat slag mensen vormt nu het publiek van Travolta. Voilà de paradox van de rage. Ik wil niet beweren dat alleen zij de fout ingingen. Er waren, die hou je, een paar fouten in het non-systeem, maar er was ook veel protest op kreten als "Peace" en "Love".

Ook dit verschijnsel had zijn fouten, maar het lag, naar mijn idee, dichterbij de droomwereld die het doel van Christus was, dan de geestelijke luiheid die ons nu heeft overvallen. Als we het denken weer afleren en een situatie als twintig jaar geleden terugkeert, is dit een ernstig geestelijk verval. Daar zwijg ik niet over. Gefeliciteerd, Ellen. Je brief was beter dan ik hoopte.

Frank Willemsen 3h

Correctie adres handbalvereniging ARISTOS

Secr.: C.J. Schmitz

Amundsenweg 8 hs

1056 AT Amsterdam

Tel.: 831652

om je rustig te maken.

LE V.V.V.V. PRÉSENTE

soms helpt een glaasje warme melk.

Wat een spetterhe

DINGE - VAN - INGE

Ja, ik wil voortaan

Dit is fototje v. mijn oma, vooraanstaand bestuurslid van de feministenbond. Ik dag vinden jullie mesgien wel us leuk om Inge d'r oma ook us te zien

OPROEP AAN ALLE WELDENKENDE PIUS + TIENEIS (eigenlik nutteloos dus, maar ja ik moet tog wat zeggen) REAGEER OP de DINGE van INGE en je zàl moeten toegeven dat alle voor gaande artikelen kletspraat is en zelfs de rubriek 'offie-sjeel' kleuterpraat is vergeleken hij deze DINGE !! In deze aflevering o.a.: Wereldvermaard ARGITEKT komt met ALTERNATIEF VERBOUWINGSPLAN; de P.R. met ditkeer een PROBLEEM!! ; Onrustbarend stijgend DRUGgebruik op het Pius en HANS L wil reakties ; bekend ex-rector: 'Vroe-ger gaf ik bij afscheidsfeestjes alti-jd een week vrijaf' ; en verder in di-t nummer: 'en een gratis consumptie'---

problemen -
prijsvraag

Ja, inderdaad er is nog steeds geen winnend probleem binnengekomen zodat iedereen (behalve V.V.V.V.- leden) die als eerste zijn probleem opstuurd voor de Problemen Rubriek (naar Postbus 9185 1006 AD Amsterdam onder vermelding van P.R. (dit is géén grap. red.)) in aanmerking komt voor de eerste prijs: een PLATENBON. Verder is er nog een troostprijs: een geheel gratis gratis thuisbezorgde VIVA. Dus stuur je probleem op en je zal zien er gaat etc. Ik heb dus 1 probleem reeds binnengekregen en wel deze van Hans Lasschuit (V.V.V.V.-lid) :

Lieve Inge ,

Dag lekker stuk , hoe staan de zaakjes? De mijne staan niet zo goed. Ik zit namelijk met un probleem, en wel het volgende: Nu heb ik een probleem en nu weet ik momenteel niet meer of ik het wel mag opsturen aangezien in verband staande met de nu lopende problemen prijsvraag voor iedereen behalve V.V.V.V. leden dus. Asjeblijft antwoord snel want ik wil mijn zaakjes weer zo spoedig mogelijk weer regt zetten. In blijde afwachting,

Hans Lasschuit.

Hans, beste losbol, taurlijk mag dat. Zoals je niet wist, Inge staat altijd wijd open voor op-en of aanmerkingen, kritieken , vragen en natuurlijk uiteraart ook graag problemen, zodoende. Dus beste lezers stuur maar op. Zat ik laatst in het Mariottt(ik ben namelijk niet bang voor kreeft) ontmoette ik daar de beroemde Argitikt Jaap Rot die mij beloofde over enkele maanden reeds een te gek (zo hei zei) alterplan (zijn spesjalisatie) voor de opening van de zuid kant van het Pius op te vullen. We zullen een s zien wattie d'r van brauwt. Tot zover want nu moet ik tog egt naar bet. Stuur je problemen dit keer nu us wél op ; groetjes, jullie

Inge Wyde b g

"Gij zult niet worden uitgelachen" is het eerste gebod van de Japanse ethiek.

Op gristelijke scholen - pardon, óók op gristelijke scholen - is uitlachen het meest geliefde middel voor onderlinge ter-reur. "Doe net als wij, anders lachen we je kapot".

Na afloop van de Chili-actie (zie Bolwerk no 2, p 2; no 4, p 7) ontving mw Hanneke Ruys een dankbrief van Hilda de la Vega c.s. Tevens kreeg zij een afschrift van een brief die een chileense moeder aan Hilda de la Vega stuurde n.a.v. het ontvangen van het kledingpakket.
Beide brieven laten we hier volgen.

CHILEENSE DANK

Amsterdam, Enero 1979.

Estimada Hanneke:

El grupo de ~~m~~abajo de madres y niños chilenos. Saluda a nuestra amiga Hanneke. Y a la vez agradece y hace extensivos los agradecimientos al Señor Director, Profesores y Alumnos de la escuela "Pius X Liceum". Por el apoyo que tan generosamente esta brindando a la Campaña Internacional del niño, a nuestros hermanos que hoy son golpeados duramente por el sufrimiento en Chile.
Gracias a la acción solidaria de Uds. Fue posible enviar a nuestra patria 440 kilos de ropa y juguetes que han hecho menos triste una navidad para miles de hijos del pueblo chileno que son victimas del sanguinario regimen facista.

Le saludan atentamente:

De werkgroep van chileense moeders
en kinderen.

Hilda de la Vega.

Maria Carvajal.

Maria.V.D.Broek.

Vertaling

Geachte Hanneke, De werkgroep van chileense moeders en kinderen groet onze vriendin Hanneke. En tegelijkertijd dankt zij, en wel uitvoerig, de directeur, leraren en leerlingen van de school "Pius-X-lyceum". Vanwege de steun die zo ruimschoots wordt gegeven aan de Internationale Campagne van het kind, aan onze broeders die heden zo zwaar door lijden worden getroffen in Chili. Dankzij de solidariteitsactie van u was het mogelijk ons vaderland 440 kilo kleding en speelgoed te zenden die voor duizenden

kinderen van het chileense volk die slachtoffer zijn van het bloeddorstige fascistische regiem, Kerstmis minder triest heeft gemaakt.

U groeten aandachtig,

Antofagasta, 8 jan. 1979

Op de eerste plaats wil ik u en uw familie een goede gezondheid toewensen samen met de andere chilenen die zich in dit land bevinden.

Uw hulp hebben we in vreugde ontvangen, want het betekende voor ons dat onze kleine kinderen eindelijk kleding hebben die beter beschermt.

Het betekende ook een kerstfeest dat gelukkiger was dan de vorige jaren.

Omdat mijn man twee jaar gevangen heeft gezeten en daarom geen werk meer kan vinden kunnen we zelf geen kleding voor onze kinderen kopen.

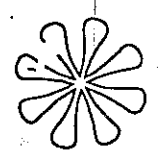
Mevrouw, we kunnen geen woorden vinden om u te bedanken voor het geweldige werk dat u doet voor de Chilenen die nu in nood zijn.

Met tranen in de ogen en met een gevoel van eeuwige dankbaarheid voor alles wat u doet en zult blijven doen groeten wij, een moeder en een vader, u.

Zolang deze zwarte nacht voortduurt bent u onze steun en toeverlaat.

Hilda, duizendmaal dank.

Carmen

EEN IDEE VOOR BOLWERK

Het lijkt me een leuk idee om een muziek/film/boek-rubriek in te voeren.

Gewoon schrijven over wat je leuk vindt en wat je andere mensen kunt aanraden. Ik hoop dat dit idee tot uitvoering gebracht kan worden en er genoeg belangstelling voor is.

Sarah Bakker 2e

Waarde Sarah, wat dacht je van p. 15, van p. 19, van p. 21, om er maar een paar te noemen? Op je wenken bediend, vind je niet? lv

*gewoon
een mens*

Wanneer ik die dag
op de weegschaal
word gelegd,
weet ik niet naar waar
hij door zal slaan:
goed of slecht.
Vermoedelijk blijft
de wijzer staan
ergens in het midden:
ik was immers
vaak beide tegelijk:
gewoon een mens.

Demphne

ANTWOORD ANTWOORD ANTWOORD ANTWOORD ANTWOORD ANTWOORD ANTWOORD

op de OPEN BRIEF van Jean-Paul en Hans (Bolwerk nr 4, p 20).

Beste jongens,

Inderdaad, jullie hebben wel een antwoord van mij, maar niet van de staf gehad. Om het jullie mogelijk te maken het nuanceverschil met mijn standpunt te constateren verzoek ik jullie "Over de zoemer" (Bolw. nr 2, p.3) nogmaals te lezen maar daar dan ook onderstaande namen onder te denken.

M. J. M. Siewe, G. G. H. M. Herben, H. J. M. Clemens, P. H. G. M. Overmars.

JJH

als je

Als je na overplaatsing van het Gym naar het Atheneum een docent vriendelijk om uitleg vraagt voor iets wat je nog niet gehad hebt en die persoon dit botweg weigert, moet je dan naar een medeleerling stappen om alsnog uitleg te krijgen?

Ik vind dit laatste zeker niet terecht, en mijn mening is dan ook dat het de docent zijn taak is de moeilijkheid te helpen oplossen net zo lang tot diegene het begrijpt. Als dan na tien keer uitleggen de leerling het nog niet heeft begrepen, behoort de docent tenminste nog bij zichzelf na te gaan of zijn manier van doceren niet wat verkeerd is. Ik vind dat als de docent dit alles pertinent weigert hij maar beter ander werk kan gaan zoeken. En wat te denken als je voor de les beleefd komt zeggen dat je je huiswerk om wat voor reden dan ook niet geleerd hebt, en er wordt je dan toch een mondelinge beurt gegeven, met als gevolg een onvoldoende?

Ik hoop in ieder geval dat zulke gevallen ook in de leerlingenaad ter sprake zullen komen.

Sarah Bakker 2e

L A T E N W E H E T I E D E R E E N N A A R D E Z I N
M A K E N,

L A T E N W E G A A N D E M O C R A T I S E R E N

Wie het iedereen naar de zin wil maken, doet verstandig de groep waarop dat streven betrekking heeft, zo klein mogelijk te houden, of de contacten binnen die groep tot nul te reduceren. Het iedereen naar de zin maken is slechts weggelegd voor koningen in sprookjes.

Je kunt je natuurlijk ook bescheidener opstellen en tevreden zijn als je zelf je zin maar krijgt. Wie met alle geweld zijn zin wil krijgen, kiest eigenlijk voor dictatuur. Nu heeft dictatuur ondanks alles ook aardige kanten: als je het voor het zeggen hebt, krijg je dus je zin, en als je dat niet hebt, hoef je ook niet de verantwoordelijkheid te dragen voor mislukkingen, want je hebt je zelf niets te wijten, alleen een ander; je kan dan onbekommerd kankeren. Het akelige van democratiseren is, dat je bij voorbaat van dat "je zin krijgen" afstand doet; want als je in gezamenlijk overleg van partijen met tegenstrij-

dige belangen (leerlingen, leraren, ouders) beslissingen gaat nemen, weet je van te voren dat het besluit een compromis zal zijn.

Waarom zou je dan democratisch te werk willen gaan?

Wel, omdat je door met een grote groep dat gemeenschappelijk deelbelang te behartigen, verder komt, dan alleen. Het veronderstelt wel, dat je die beslissing (die dus maar tendele in jouw belang is) loyaal helpt uitvoeren. Als je niet de medeverantwoordelijkheid voor het uitvoeren van het gezamenlijk genomen besluit op je neemt, als je dus alleen maar voor je eigen belang wenst in te staan en niet voor dat van de groep, maak je jezelf als partner in democratisch overleg ongeloofwaardig. En dat merk je dan meteen: je wordt niet meer au sérieux genomen.

Deelnemen aan democratische overlegvormen vereist dus een houding van geven en nemen. Kiezen voor democratisch overleg getuigt van een zeker optimisme: je gelooft dat je gesprekspartners niet alleen hun eigen belang zullen en laten gelden, maar ook het belang van de groep, of op zijn minst, dat ze dat wel zullen leren. Een dergelijk optimisme is bij voorbaat weggelegd voor leraren die uit ervaring weten, dat mensen best iets kunnen leren, al wordt dat optimisme wel getemperd door de wetenschap van de menselijke beperktheid.

Of wij op onze school dat democratisch samenspel zullen leren? We hebben er nog maar heel weinig ervaring mee. De komende maanden zullen het laten zien.

conrector Hoving.

VERSLAG CHILI AKTIE

Op onze school is ± 440 kg. kleding verzameld voor de Chili aktie. Deze kleding is door de werkgroep uitgezocht en er zijn pakketten van gemaakt voor families in Chili, van wie de namen en de adressen bekend waren. Tussen de kleding werd schoolmateriaal en/of speelgoed gestopt naargelang de samenstelling van het gezin. De verzending vanuit Nederland naar Chili was gratis vanwege hulp van K.L.M. employé's.

Het geld dat binnen onze school werd opgehaald is gebruikt om de pakketten in Chili te verzenden. Dit is een dure aangelegenheid. Sommige families hebben ook wat geldelijke steun ontvangen. Er werd op onze school ruim f 610,-- opgehaald t.w.

Kollektebus lerarenkamer	f 210,--
Liturgieviering november	f 100,--
Kerstviering	± f 300,--

Iedereen die heeft bijgedragen hartelijke dank.

Bijzonder dank aan jongens en meisjes van de 4 klassen, die zich bijzonder hebben ingezet.

Hanneke Ruys
Harry Krebbers.

B L I J I S V R I J

Terwijl de wind buiten hard waait
De koude om je oren slaat
Zitten wij op het Pius-X
Naar een vrije dag uit te zien

God zou jullie wensen vervullen
Want de luidspreker begint te brullen
"Ik ben met jullie lot begaan
De school ligt plat u kunt wel gaan"

Want velen pleegden absentie
Daarom gaf de staf alle clementie
Toen kregen jullie twee daagjes vrij
Oh wat waren de kinders blij

Nog nooit heb ik op Pius-X
Zoveel blije snoeten gezien
Juichend liepen ze te vertrekken
Om snel de schaatsen aan te trekken

Het mooiste moet nog komen
Vrij hebben, da's van te dromen
Maar de vrije lessen in te halen
Jongens dat wordt weer weken balen.

Erwin Bouma 6f.